

**การป้องกัน
และบรรเทา
สาธารณภัยด้าน
การเกษตร
ในช่วงฤดูแล้ง
ปี 2566/67**

(ช่วงเดือนพฤศจิกายน 2566 - เดือนเมษายน 2567)

การตรวจเกษตรและสหกรณ์

www.moac.go.th

สารบัญ

หน้า

1. บทนำ	1
2. วัตถุประสงค์	1
3. เป้าหมาย	1
4. หลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	2
5. แนวโน้มสถานการณ์	4
6. มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2566/67	4
7. พื้นที่เสี่ยงด้านการเกษตร ปี 2566/67	9
7.1 พื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ	9
7.2 พื้นที่น้ำเค็มรุกสวน	9
7.3 พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยภาคใต้	9
8. การเตรียมความพร้อมเครื่องมือ อุปกรณ์ และปัจจัยการผลิต	11
9. แผนการจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งประเทศ	13
10. แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2566/67	17
11. นโยบายและมาตรการการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2566/67	18
12. แผนผังความเชื่อมโยงมาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2566/67 ของ สททช. กับแผนงาน/โครงการป้องกันและเผชิญเหตุภัยแล้งด้านการเกษตร	20
13. แผนป้องกันและเผชิญเหตุภัยแล้งด้านการเกษตร	22
14. กลไกการบริหาร	28
15. แหล่งงบประมาณ	29
16. ระยะเวลาดำเนินงาน	29
17. การติดตามและรายงาน	29
18. การติดต่อ ประสาน ช่องทางการสื่อสาร	29

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก - ฉ

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 (ช่วงเดือนพฤศจิกายน 2566 - เมษายน 2567)

1. บทนำ

ด้วยกรมอุตุนิยมวิทยา ได้คาดการณ์ว่า ประเทศไทยตอนบนจะสิ้นสุดฤดูฝนและเริ่มเข้าสู่ฤดูหนาว ประมาณปลายเดือนตุลาคม 2566 ซึ่งจะช้ากว่าค่าเฉลี่ยปกติประมาณ 2 สัปดาห์ และจะสิ้นสุดประมาณ ปลายเดือนกุมภาพันธ์ 2567 และได้คาดการณ์การปรากฏการณ์ ENSO มีสถานะเป็นเอลนีโญกำลังปานกลาง และมีแนวโน้มที่จะรุนแรงขึ้นในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2566 ถึงเดือนมกราคม 2567 จากนั้นจะอ่อนลงและต่อเนื่องไปจนถึงช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม 2567 สำหรับสถานการณ์น้ำของประเทศไทย (อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ และอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง) ในปี 2566 มีปริมาณน้ำต้นทุนทั้งประเทศน้อยกว่า ปี 2565 จำนวน 3,349 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยสามารถวางแผนการบริหารจัดการน้ำแบบยั่งยืน ให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน สนับสนุนการใช้น้ำทุกกิจกรรมในพื้นที่ต่างๆ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม สำหรับภาคใต้จะยังคงมีฝนตกชุกหนาแน่นทางฝั่งตะวันออกของภาคตั้งแต่จังหวัดชุมพรลงไป โดยเฉพาะในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงต้นเดือนธันวาคม จะมีฝนตกหนักหลายพื้นที่และหนักมากในบางแห่ง ซึ่งอาจก่อให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก และน้ำล้นตลิ่ง

ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและลดผลกระทบจากสถานการณ์ภัยแล้ง และสถานการณ์อุทกภัยในภาคใต้ ที่จะเกิดขึ้นต่อภาคการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดเตรียมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 (ช่วงเดือนพฤศจิกายน 2566 - เมษายน 2567) สำหรับใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานของส่วนราชการ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร และเตรียมการให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ภัยพิบัติให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานป้องกันและลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติด้านการเกษตร ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่เกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตรอย่างเป็นระบบ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

3. เป้าหมาย

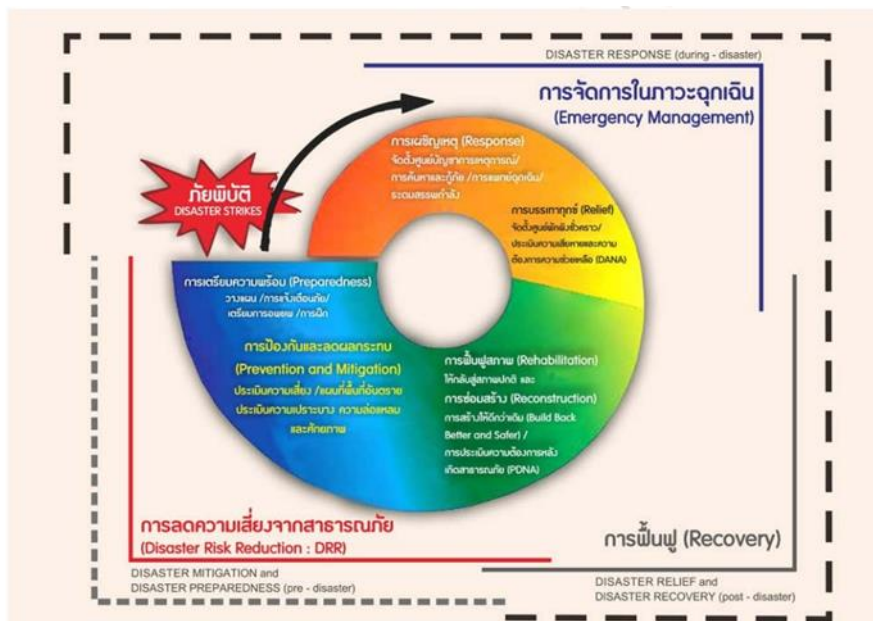
3.1 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแก่เกษตรกร รวมทั้งการช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อสถานการณ์

3.2 สร้างการรับรู้และความตระหนักแก่เกษตรกรในการปรับปรุงแบบการผลิต เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยแล้งและอุทกภัย

3.3 บริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกำกับ ติดตาม การเพาะปลูกพืชฤดูแล้งให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด เพื่อลดความเสี่ยงจากการขาดแคลนน้ำ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อภาคส่วนอื่นๆ รวมทั้งติดตามและเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ

4. หลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

4.1 วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย เป็นแนวทางการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ที่อธิบายให้เห็นถึงลักษณะวงจรเพื่อรับมือกับภัยที่มีลักษณะการเกิดที่ยากแก่การคาดการณ์ผลที่เกิดขึ้น และอาจมีรูปแบบการเกิดไม่ซ้ำเดิม จึงไม่จำเป็นต้องมีการจัดการตามลำดับก่อนหลังเสมอไป (Non - Linear) โดยเป็นการดำเนินการในลักษณะเป็นวงรอบ (Closed Loop) อย่างต่อเนื่องและไม่สามารถแยกส่วนเฉพาะในแต่ละกระบวนการ ดังนั้น จึงเป็นการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยแบบองค์รวม (Holistic Approach) เพื่อความปลอดภัยอย่างยั่งยืน ตั้งแต่การป้องกันและลดผลกระทบ การเตรียมความพร้อม การเผชิญเหตุ และการบรรเทาทุกข์ ตลอดจนการฟื้นฟู ซึ่งการจัดการสาธารณภัยในแต่ละห้วงเวลาการเกิดสาธารณภัยอาจมีความคาบเกี่ยวกับ (Overlap) รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการขึ้นอยู่กับความรุนแรงของภัยเป็นสำคัญ ดังแผนภาพนี้

การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Management) แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ก่อนเกิดภัย : การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Risk Reduction)

การป้องกันและลดผลกระทบ (Prevention & Mitigation)

1) มาตรการที่ใช้โครงสร้าง ได้แก่ การพัฒนาแหล่งน้ำ ระบบชลประทานเพื่อป้องกันอุทกภัย/ภัยแล้ง การอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อป้องกันดินโคลนถล่ม

2) มาตรการที่ไม่ใช้โครงสร้าง ได้แก่ วางแผนการจัดสรรน้ำ วิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงเพื่อกำหนดพื้นที่เสี่ยงด้านพืช ด้านประมง ด้านปศุสัตว์ รวมทั้งพื้นที่ชุมชนพร้อมแผนบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าว แผนปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อช่วยเหลือพื้นที่ประสบภัยฝนทิ้งช่วงและเติมน้ำในแหล่งน้ำที่มีปริมาณน้อย

การเตรียมความพร้อม (Preparedness)

1) การปรับตัว ได้แก่ การให้คำแนะนำการเพาะปลูกในช่วงฤดูแล้ง การส่งเสริมอาชีพเสริมหรือวิสาหกิจชุมชนให้แก่เกษตรกรเพื่อเป็นทางเลือกในการประกอบอาชีพ การปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

2) การเตรียมรับมือกับภัยพิบัติ ได้แก่ การแจ้งเตือนสถานการณ์น้ำ การเตรียมพร้อมด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องจักร ยานพาหนะ การสำรองเสบียงสัตว์ การปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรด้านพืช ด้านประมง ด้านปศุสัตว์ ให้เป็นปัจจุบัน การจัดทำแผนปฏิบัติการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยด้านการเกษตร เช่น แผนเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์เพื่อป้องกันโรคระบาดพืช สัตว์ และสัตว์น้ำ แผนการจัดหน่วยเฉพาะกิจ ลงพื้นที่เพื่อให้คำแนะนำและความช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ประสบภัย การดูแลสุขภาพสัตว์ แผนการสำรวจ และประเมินความเสียหาย วิธีการช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกร และแผนสร้างการรับรู้ ให้เกษตรกรรู้จักเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ภัยพิบัติ

ขณะเกิดภัย : การจัดการภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management)

การเผชิญเหตุ (Response) ได้แก่ การบริหารจัดการน้ำ การติดตั้งเครื่องสูบน้ำ การแจ้งเตือน เกษตรกร

การบรรเทาทุกข์ (Relief) ได้แก่ แจกจ่ายเสบียงสัตว์และดูแลสุขภาพสัตว์ จัดหน่วยเฉพาะกิจ ลงพื้นที่ประสบภัยเพื่อให้คำแนะนำและความช่วยเหลือเกษตรกร สำรวจและประเมินความเสียหายเบื้องต้น รายงานสถานการณ์

หลังเกิดภัย : การฟื้นฟู (Recovery) และสร้างใหม่ให้ดีกว่าเดิม (Build Back Better)

การซ่อมสร้าง (Reconstruction) ได้แก่ การประเมินความเสียหายและซ่อมสร้างระบบ โครงสร้างพื้นฐานด้านชลประทาน การป้องกัน รักษา และกำจัดโรคระบาดหรือศัตรูพืชระบาด การฟื้นฟูพื้นที่ การเกษตร

การฟื้นฟูสภาพ (Rehabilitation) ได้แก่ การวิเคราะห์ความเสียหาย (Damages) และความสูญเสีย (Losses) ด้านการเกษตรที่เกิดจากภัย การประเมินความต้องการ/จำเป็นในการฟื้นฟูหลังเกิดภัย การช่วยเหลือเยียวยาตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

4.2 ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 - 2570 ได้นำกรอบนโยบาย ยุทธศาสตร์ กรอบแนวคิดทั้งในและต่างประเทศ แนวโน้มสถานการณ์ภัยของโลกและประเทศไทยที่เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งบทเรียนจากการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่ผ่านมา เพื่อนำมาทบทวนและปรับปรุง ซึ่งการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยของประเทศไทยมีเป้าหมายสูงสุด คือ “การรับรู้ - การปรับตัว - ฟื้นเร็วทั่ว - อย่างยั่งยืน (Resilience)” ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ส่วนที่ 1 การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การมุ่งเน้นลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและประยุกต์ใช้นวัตกรรม ด้านสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยง จากสาธารณภัย

ส่วนที่ 2 การจัดการสาธารณภัยให้มีมาตรฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

5. แนวโน้มสถานการณ์

กรมอุตุนิยมวิทยา คาดการณ์สภาพอากาศในช่วงปลายเดือนตุลาคม 2566 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2567 บริเวณประเทศไทยตอนบน ฤดูหนาวในปีนี้จะเริ่มต้นในช่วงปลายเดือนตุลาคม 2566 ซึ่งจะช้ากว่าค่าเฉลี่ยปกติ ประมาณ 2 สัปดาห์ และจะสิ้นสุดประมาณปลายเดือนกุมภาพันธ์ 2567 ส่วนบริเวณภาคใต้จะมีอากาศเย็นบางแห่ง ในบางวันส่วนมากตอนบนของภาค แต่ยังคงมีฝนตกชุกหนาแน่นต่อไป ในช่วงเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม โดยเฉพาะทางด้านฝั่งตะวันออกจะมีฝนตกหนักหลายพื้นที่ และหนักมากบางแห่ง ซึ่งจะทำให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก รวมทั้งน้ำล้นตลิ่งได้ในบางพื้นที่ สำหรับคลื่นลมในทะเลอ่าวไทยจะมีกำลังแรงเป็นระยะๆ บางช่วงมีคลื่นสูง 2 - 3 เมตร ส่วนทะเลอันดามันมีคลื่นสูง 1 - 2 เมตร

คาดว่าปรากฏการณ์ ENSO (El Niño/Southern Oscillation) มีสถานะเป็นเอลนีโญกำลังปานกลาง และมีแนวโน้มที่จะรุนแรงขึ้นในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2566 ถึงเดือนมกราคม 2567 จากนั้นจะอ่อนลงและต่อเนื่องไปจนถึงช่วงเดือนมีนาคมถึงพฤษภาคม 2567

6. มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2566/67

ตามมติการประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) ครั้งที่ 2/2566 เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2566 เห็นชอบมาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2566/67 ตามที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เสนอ ดังนี้

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
ด้านน้ำต้นทุน (Supply)		
1. เฝ้าระวังและเตรียมจัดหาแหล่งน้ำสำรองพร้อมวางแผนเตรียมเครื่องจักร เครื่องมือในพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำ (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	1.1 คาดการณ์ชี้เป้าพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภค การเกษตร และคุณภาพน้ำ (ช่วงก่อนและระหว่างฤดู) พร้อมทั้งติดตาม เฝ้าระวัง และประเมินสถานการณ์ตลอดฤดูแล้ง	- กรมทรัพยากรน้ำ - กรมควบคุมมลพิษ - กรมส่งเสริมการเกษตร - กรมชลประทาน - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - การประปาส่วนภูมิภาค - การประปานครหลวง - กรมอุตุนิยมวิทยา - สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
	1.2 สำรวจ ตรวจสอบ พื้นที่แหล่งเก็บกักน้ำสำรอง และจัดทำแผนปฏิบัติการสำรองน้ำในพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำดิบเพื่ออุปโภคบริโภคและการเกษตร	- กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - การประปาส่วนภูมิภาค - การประปานครหลวง

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	1.3 เตรียมความพร้อมเครื่องจักร เครื่องมือให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และเข้าช่วยเหลือในพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยง ขาดแคลนน้ำได้ทันสถานการณ์	<ul style="list-style-type: none"> - กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - จังหวัด - กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - การประปาส่วนภูมิภาค - การประปานครหลวง
	1.4 จัดทำระบบฐานข้อมูลกลางที่มี มาตรฐานเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ พื้นที่เสี่ยง/พื้นที่เกิดเหตุ (บ่อบาดาล)	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ - กรมชลประทาน - กรมฝนหลวงและการบินเกษตร - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - จังหวัด - กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
2. ปฏิบัติการเติมน้ำ อย่างมีประสิทธิภาพ (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	2.1 จัดทำแผนปฏิบัติการฝนหลวงรองรับ พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำ และ ปฏิบัติการเติมน้ำให้กับแหล่งน้ำ พื้นที่เกษตรและพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยง ขาดแคลนน้ำตามสภาพอากาศที่เหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> - กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
	2.2 จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิบัติการ เติมน้ำใต้ดินในพื้นที่ที่มีศักยภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
	2.3 จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิบัติการ สูบผันน้ำในพื้นที่ที่มีศักยภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - กรมชลประทาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ด้านความต้องการใช้น้ำ (Demand)		
3. กำหนดแผนจัดสรรน้ำ และพื้นที่เพาะปลูก พืชฤดูแล้ง ควบคุมการเพาะปลูก ข้าวนาปรัง สร้างการรับรู้ ให้กับเกษตรกรเตรียม น้ำสำรอง สำหรับพื้นที่ ลุ่มต่ำรับน้ำนอง (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	3.1 กำหนดแผนการจัดสรรน้ำให้ สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน และ สถานการณ์เอลนีโญ พร้อมแจ้งแผน ให้กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง รับทราบและปฏิบัติตาม อย่างเคร่งครัด	<ul style="list-style-type: none"> - กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์ พลังงาน - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	<p>3.2 กำหนดแผนเพาะปลูกพืชฤดูแล้งและขึ้นทะเบียนเกษตรกร โดยระบุพื้นที่คาดการณ์เพาะปลูก และแหล่งน้ำที่นำมาใช้ให้ชัดเจน ในรูปแบบแผนที่เพื่อให้การเพาะปลูกสอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน พร้อมทั้งกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขการเพาะปลูกพืชพื้นที่นอกแผนและพื้นที่ที่ไม่สามารถสนับสนุนน้ำเพื่อการเพาะปลูกได้ โดยมอบหมายหน่วยงานที่รับผิดชอบประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - กรมชลประทาน - กรมส่งเสริมการเกษตร - กรมทรัพยากรน้ำ - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) - จังหวัด - กรมการปกครอง - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมการพัฒนาชุมชน - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย - กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - กระทรวงกลาโหม - กรมประชาสัมพันธ์ - คณะกรรมการลุ่มน้ำ
	<p>3.3 ควบคุมการใช้น้ำของพื้นที่ลุ่มน้ำตอนบนให้เป็นไปตามแผน และมีประสิทธิภาพ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบการขาดแคลนน้ำด้านอุปโภคบริโภคของพื้นที่ลุ่มน้ำตอนล่าง และมอบหมายกระทรวงมหาดไทย ร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างการรับรู้กับประชาชนในพื้นที่เพื่อควบคุมการส่งน้ำให้ตรงตามวัตถุประสงค์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - จังหวัด - กรมการปกครอง - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ
	<p>3.4 เตรียมน้ำสำรองสำหรับพื้นที่ลุ่มต่ำรับน้ำนอง โดยการสนับสนุนจัดสรรน้ำเตรียมแปลงเพาะปลูกนารอบที่ 1 (นาปี)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - กรมชลประทาน
	<p>3.5 สำรอง ตรวจสอบ คั่นคลอง เขื่อนป้องกันตลิ่ง ถนนที่เชื่อมต่อกับทางน้ำในพื้นที่ที่อาจจะเกิดการทรุดตัว เนื่องจากระดับน้ำในทางน้ำที่อาจจะลดต่ำกว่าปกติ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - กรมทางหลวง - กรมทางหลวงชนบท - กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมโยธาธิการและผังเมือง

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>4. บริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามลำดับความสำคัญการใช้น้ำที่คณะกรรมการลุ่มน้ำกำหนด (ตลอดฤดูแล้ง)</p>	<p>จัดสรรน้ำตามลำดับความสำคัญการใช้น้ำที่คณะกรรมการลุ่มน้ำแต่ละลุ่มน้ำกำหนดเพื่อรองรับสถานการณ์เอลนีโญ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย - สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก - คณะกรรมการลุ่มน้ำ
<p>5. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ ประหยัดน้ำ และ ลดการสูญเสียน้ำในทุกภาคส่วน (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)</p>	<p>5.1 สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ ถ่ายทอด เผยแพร่ผลการวิจัยและพัฒนา เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ นำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำภาคการเกษตร และส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการเพาะปลูกพืชเพื่อลดความเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ และเพิ่มรายได้ในพื้นที่ อาทิ ปลูกพืชใช้น้ำน้อยหรือพืชที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ ปรับปรุงระบบการให้น้ำพืช นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการน้ำ เป็นต้น</p> <p>5.2 การประหยัดน้ำของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน</p> <p>(1) วางแผนลดการใช้น้ำของหน่วยงานภาครัฐ พร้อมประชาสัมพันธ์รณรงค์การใช้น้ำอย่างประหยัด ในทุกภาคส่วน</p> <p>(2) ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงงานอุตสาหกรรมใช้ระบบ 3R เพื่อลดการใช้น้ำจากแหล่งน้ำต่าง ๆ</p> <p>5.3 ลดการสูญเสียน้ำในระบบประปาและระบบชลประทาน</p> <p>(1) ลดการสูญเสียน้ำในระบบประปา</p> <p>(2) เพิ่มประสิทธิภาพการส่งน้ำในระบบชลประทาน โดยการปรับรอบเวรการส่งน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณความต้องการน้ำของพื้นที่</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) - กรมวิชาการเกษตร - กรมการข้าว - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - กรมส่งเสริมการเกษตร - กรมชลประทาน - กรมพัฒนาที่ดิน - คณะกรรมการลุ่มน้ำ <ul style="list-style-type: none"> - ทุกหน่วยงานภาครัฐ - คณะกรรมการลุ่มน้ำ - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลัก <ul style="list-style-type: none"> - การประปานครหลวง - การประปาส่วนภูมิภาค - กรมชลประทาน - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - คณะกรรมการลุ่มน้ำ

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
6. เฝ้าระวังและแก้ไขคุณภาพน้ำ (ตลอดฤดูแล้ง)	เฝ้าระวัง ตรวจสอบ และแก้ไขคุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลัก แม่น้ำสายรอง รวมถึงแหล่งน้ำที่รับน้ำจากภาคอุตสาหกรรม การเกษตร และชุมชน รวมทั้งเตรียมแผนปฏิบัติการรองรับกรณีเกิดปัญหาและแจ้งเตือนพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบ พร้อมทั้งรายงานผลการแก้ไขคุณภาพน้ำ	<ul style="list-style-type: none"> - กรมควบคุมมลพิษ - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - การประปาส่วนภูมิภาค - การประปานครหลวง - กรมปศุสัตว์ - กรมประมง - กรมชลประทาน - กรมโรงงานอุตสาหกรรม - การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
ด้านการบริหารจัดการ (Management)		
7. เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการน้ำของชุมชน/องค์กรผู้ใช้น้ำ (ตลอดฤดูแล้ง)	เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการน้ำของชุมชนและองค์กรผู้ใช้น้ำที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ โดยสร้างความรู้ความเข้าใจ ในการวางแผนการใช้น้ำจากแหล่งน้ำที่มีอยู่ การเตรียมจัดหา น้ำสำรอง และการกักเก็บให้น้ำเพียงพอสำหรับอุปโภคบริโภคและ/หรือ การเกษตรตลอดฤดูแล้ง รวมทั้งพัฒนา/เพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) - มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
8. สร้างการรับรู้ประชาสัมพันธ์ (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	สร้างการรับรู้ ประชาสัมพันธ์สถานการณ์ และแผนบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการใช้น้ำอย่างประหยัด และเป็นไปตามแผนที่กำหนด	<ul style="list-style-type: none"> - กรมประชาสัมพันธ์ - สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา - กระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ - สายงานกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ - กระทรวงมหาดไทย - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ - และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
9. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน (ตลอดและหลังจากสิ้นสุดฤดูแล้ง)	9.1 ติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน รายงานผลการให้ความช่วยเหลือ และหากพบการขาดแคลนน้ำหรือภัยแล้ง ให้รายงานมายังกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ และคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ - กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	9.2 ประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการ พร้อมสรุปบทเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

7. พื้นที่เสี่ยงด้านการเกษตร ปี 2566/67

7.1 พื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ

กรมทรัพยากรน้ำได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 โดยการวิเคราะห์สมมูลน้ำรายตำบล (นอกเขตชลประทาน) ทั้งประเทศ (วิเคราะห์ข้อมูล ณ วันที่ 10 ตุลาคม 2566) ดังนี้

7.1.1 พื้นที่ข้าวนาปรัง (รอบที่ 2) เสี่ยงขาดแคลนน้ำ จำนวน 13 จังหวัด 33 อำเภอ 64 ตำบล เสี่ยงขาดแคลนน้ำมากกว่า 5 ล้านลูกบาศก์เมตร/ตำบล ดังนี้

- ภาคเหนือ จำนวน 8 จังหวัด 27 อำเภอ 54 ตำบล ได้แก่ เชียงราย (5 อำเภอ 9 ตำบล) กำแพงเพชร (1 อำเภอ 1 ตำบล) นครสวรรค์ (4 อำเภอ 5 ตำบล) พะเยา (1 อำเภอ 1 ตำบล) พิจิตร (7 อำเภอ 14 ตำบล) พิษณุโลก (3 อำเภอ 6 ตำบล) สุโขทัย (2 อำเภอ 6 ตำบล) อุตรดิตถ์ (4 อำเภอ 12 ตำบล)

- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 จังหวัด 5 อำเภอ 9 ตำบล ได้แก่ กาฬสินธุ์ (1 อำเภอ 4 ตำบล) มหาสารคาม (2 อำเภอ 2 ตำบล) ร้อยเอ็ด (1 อำเภอ 1 ตำบล) หนองคาย (1 อำเภอ 2 ตำบล)

- ภาคใต้ 1 จังหวัด 1 อำเภอ 1 ตำบล คือ สงขลา (1 อำเภอ 1 ตำบล)

7.1.2 พืชต่อเนื่อง (ไม้ผลที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ) เสี่ยงขาดแคลนน้ำ จำนวน 22 จังหวัด 68 อำเภอ 168 ตำบล พื้นที่รวม 156,614 ไร่ ดังนี้

- ภาคเหนือ 10 จังหวัด 50 อำเภอ 136 ตำบล พื้นที่รวม 153,581 ไร่ ได้แก่ เชียงใหม่ (4 อำเภอ 5 ตำบล) เชียงราย (13 อำเภอ 31 ตำบล) กำแพงเพชร (2 อำเภอ 7 ตำบล) นครสวรรค์ (4 อำเภอ 11 ตำบล) พะเยา (5 อำเภอ 7 ตำบล) พิจิตร (8 อำเภอ 26 ตำบล) พิษณุโลก (5 อำเภอ 15 ตำบล) สุโขทัย (3 อำเภอ 11 ตำบล) อุตรดิตถ์ (4 อำเภอ 18 ตำบล) อุทัยธานี (2 อำเภอ 5 ตำบล)

- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 9 จังหวัด 14 อำเภอ 24 ตำบล พื้นที่รวม 1,096 ไร่ ได้แก่ กาฬสินธุ์ (2 อำเภอ 5 ตำบล) ชัยภูมิ (1 อำเภอ 1 ตำบล) นครพนม (4 อำเภอ 5 ตำบล) มหาสารคาม (1 อำเภอ 1 ตำบล) ศรีสะเกษ (1 อำเภอ 1 ตำบล) สุรินทร์ (1 อำเภอ 1 ตำบล) หนองคาย (2 อำเภอ 7 ตำบล) หนองบัวลำภู (1 อำเภอ 1 ตำบล) อุตรดิตถ์ (1 อำเภอ 2 ตำบล)

- ภาคกลาง 1 จังหวัด 1 อำเภอ 3 ตำบล พื้นที่รวม 279 ไร่ คือ ลพบุรี (1 อำเภอ 3 ตำบล)

- ภาคตะวันออก 2 จังหวัด 3 อำเภอ 5 ตำบล พื้นที่รวม 1,658 ไร่ ได้แก่ ชลบุรี (2 อำเภอ 3 ตำบล) ปราจีนบุรี (1 อำเภอ 2 ตำบล)

รายละเอียดตามภาคผนวก ก

7.2 พื้นที่น้ำเค็มรุกสวน

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้วิเคราะห์พื้นที่พืชสวนเฝ้าระวังน้ำเค็ม จำนวน 9 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม สมุทรสาคร กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสงคราม ราชบุรี และฉะเชิงเทรา

7.3 พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยภาคใต้

กรมชลประทานเตรียมความพร้อมรับมือพื้นที่เฝ้าระวังอุทกภัยภาคใต้ทั้งหมด 104 จุด 16 จังหวัด ดังนี้

เพชรบุรี มีพื้นที่เฝ้าระวัง ทั้งหมด 15 จุด (1. ค่ายนเรศวร ต.ชะอำ อ.ชะอำ 2. พื้นที่ลุ่มต่ำบริเวณฝั่งซ้าย-ฝั่งขวา แม่น้ำเพชรบุรี อ.เมือง 3. พื้นที่ลุ่มต่ำบริเวณฝั่งซ้าย-ฝั่งขวา แม่น้ำเพชรบุรี อ.บ้านแหลม 4. ม.4 บ้านหนองหญ้าปล้อง ต.หนองหญ้าปล้อง อ.หนองหญ้าปล้อง 5. ม.3 บ้านหนองไผ่ ต.หนองหญ้าปล้อง อ.หนองหญ้าปล้อง 6. ม.3 สำนักสงฆ์ ต.หนองหญ้าปล้อง อ.หนองหญ้าปล้อง 7. ม.1 บ้านวังซอ ต.ท่าตะคร้อ อ.หนองหญ้าปล้อง 8. ม.3 บ้านหนองรี ต.ท่าตะคร้อ อ.หนองหญ้าปล้อง 9. ม.5 บ้านทุ่งเคล็ด ต.ท่าตะคร้อ อ.หนองหญ้าปล้อง 10. ม.2 สวนสันติ ต.พุทธสวรรค์ อ.แก่งกระจาน 11. ม.2 บ้านหนองบัว ต.พุทธสวรรค์

อ.แก่งกระจาน 12. ม.6 บ้านในคลอง ต.พุนสุวรรค์ อ.แก่งกระจาน 13. ม.7 บ้านไร่หลวง ต.ท่าไม้รวก อ.ท่าทาง
14. ม.4 บ้านหนองชุมแสง ต.ท่าไม้รวก อ.ท่าทาง 15. ม.11 บ้านห้วยผาก ต.กัลป์หลวง อ.ท่าทาง

ประจวบคีรีขันธ์ มีพื้นที่เฝ้าระวัง ทั้งหมด 21 จุด (1. หน้าหมู่บ้านลาวัลเล่ วิลเลจ ต.หินเหล็กไฟ
อ.หัวหิน 2. ตลาดแพไม้ ต.หัวหิน อ.หัวหิน 3. สวนน้ำวานานาวา ต.หนองแก อ.หัวหิน 4. บ้านหนองขอน
ต.หินเหล็กไฟ อ.หัวหิน 5. สะพานต่างระดับข้ามทางรถไฟเข้าตัวเมืองหัวหิน อ.หัวหิน 6. ชุมชนเขาตะเกียบ
ต.หัวหิน อ.หัวหิน 7. โรงเรียนบ้านปากเหมือง ต.กุยเหนือ อ.กุยบุรี 8. หลังโรงพยาบาลบางสะพาน
ต.กำเนิดนพคุณ อ.บางสะพาน 9. ชุมชนในเขตเทศบาล ต.กำเนิดนพคุณ อ.บางสะพาน 10. บ้านเขาน้อยล่าง
ต.เขาน้อย อ.ปราณบุรี 11. สะพานถนนเพชรเกษม ต.เขาน้อย อ.ปราณบุรี 12. สะพานเฉลิมพระเกียรติ
ต.เขาน้อย อ.ปราณบุรี 13. บ้านคลองอ้อม ต.เขาน้อย อ.ปราณบุรี 14. บ้านฝั่งท่า ต.วังก้ง อ.ปราณบุรี
15. บ้านโรงสูบ ต.เขาน้อย อ.ปราณบุรี 16. บ้านท่ามะกรูด ต.เขาน้อย อ.ปราณบุรี 17. บันปลายน้ำ ต.เขาน้อย
อ.ปราณบุรี 18. บ้านห้วยแสงพันธ์ ต.หนองตาแต้ม อ.ปราณบุรี 19. บ้านท่ามะนาว ต.เขาน้อย อ.ปราณบุรี
20. บ้านวังก้ง ต.วังก้ง อ.ปราณบุรี 21. บ้านเบญจพาส ต.วังก้ง อ.ปราณบุรี)

ชุมพร มีพื้นที่เฝ้าระวัง ทั้งหมด 4 จุด (1. พื้นที่ลุ่มต่ำ ต.นากระตาม อ.ท่าแซะ 2. พื้นที่ลุ่มต่ำ
ต.บ้านนา ต.ขุนกระโทก ต.ตากแดด ต.บางหมาก ต.ทุ่งคา ต.วังไผ่ อ.เมือง 3. พื้นที่ลุ่มต่ำ ต.ทุ่งตะโก ต.ทุ่งตะไคร
อ.ทุ่งตะโก 4. พื้นที่ลุ่มต่ำ ต.วังตะกอก ต.นาขา ต.พ้อแดง ต.นาพญา ต.บ้านควน ต.ท่ามะปลา ต.บางมะพร้าว
อ.หลังสวน)

ระนอง มีพื้นที่เฝ้าระวัง ทั้งหมด 5 จุด (1. ชุมชนตลาดน้ำจืด ม.2 ต.น้ำจืด อ.กระบุรี
2. ชุมชนซอยโรงฆ่าสัตว์ ม.3 ต.น้ำจืด อ.กระบุรี 3. บ้านสองแพรก ม.7 ต.ลำเลียง อ.กระบุรี 4. ชุมชนระนองแลนด์
ต.เขานิเวศน์ อ.เมือง 5. หน้าสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ต.เขานิเวศน์ อ.เมือง)

สุราษฎร์ธานี มีพื้นที่เฝ้าระวัง ทั้งหมด 3 จุด (1. เทศบาลตลาดไชยา คลองท่าโพธิ์ คลองไชยาใน
อ.ไชยา 2. ลุ่มริมแม่น้ำตาปีตั้งแต่ อ.พระแสง อ.เคียนซา อ.พุนพิน 3. พื้นที่โครงการฝายคลองท่าทอง ต.ไชยคราม
ต.ชลคราม ต.ท่าอุแท ต.ท่าทอง)

นครศรีธรรมราช มีพื้นที่เฝ้าระวัง ทั้งหมด 14 จุด (1. พื้นที่ลุ่มต่ำริมคลอง และพื้นที่
เศรษฐกิจในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช 2. เฝ้าระวังพื้นที่สนามบินนครศรีธรรมราช และพื้นที่รอบ
สนามบิน 3. เฝ้าระวังพื้นที่ลุ่มต่ำ (บริเวณมหาวิทยาลัยรามคำแหง) 4. เทศบาลเมืองทุ่งสง อ.ทุ่งสง 5. เทศบาล
ต.ท่าทาง อ.ทุ่งใหญ่ 6. ริมฝั่งแม่น้ำตาปีสะพานยางค้อม ต.ยางค้อม อ.พิปูน 7. พื้นที่ ต.ท่าช้าง ต.ท่าศาลา
อ.ท่าศาลา 8. พื้นที่ ต.สี่ขีด ต.เสภา ต.ทุ่งปรัง ต.เทพราช อ.สีชล 9. ฝายบ้านควนสมบูรณ์ ต.ท่าประจจะ อ.ชะอวด
10. ฝายบ้านท่าเรือ ต.ท่าประจจะ อ.ชะอวด 11. ท่อลอดถนนสายท่าเรือ-ไฟฟ้าชะอวด ต.ท่าประจจะ อ.ชะอวด
12. วิสาหกิจชุมชนเงาะแปลงใหญ่ ต.ท่าประจจะ อ.ชะอวด 13. สะพานด้านท้าย ปตร.คลองชะอวด-แพรกเมือง
ต.หัวไทร อ.หัวไทร 14. ทรบ.บ้านแสงวิมาน ต.คลองน้อย อ.ปากพนัง)

พังงา มีพื้นที่เฝ้าระวัง ทั้งหมด 4 จุด (1. พื้นที่ลุ่มต่ำริมคลองพังงา ต.ถ้ำน้ำผุด อ.เมือง
2. พื้นที่ลุ่มต่ำริมคลองนาเตย ต.บางทอง อ.ท้ายเหมือง 3. พื้นที่ลุ่มต่ำริมคลองตะกั่วป่า ต.โคกเคียน ต.บางไทร
อ.ตะกั่วป่า 4. พื้นที่ลุ่มต่ำริมคลองนางยอน ต.คุระ อ.คุระบุรี)

ภูเก็ต มีพื้นที่เฝ้าระวัง ทั้งหมด 5 จุด (1. ย่านเมืองเก่าภูเก็ต 2. สถานี X.191 โรงเรียนสตรีภูเก็ต
3. สถานี X.190A บ้านเก็ตโฮ่ 4. ชุมชนสามกอง 5. สะพานกอจ้าน)

กระบี่ มีพื้นที่เฝ้าระวัง ทั้งหมด 2 จุด (1. ชุมชนบ้านตลาดเก่า (คลองกระบี่ใหญ่) ต.ปากน้ำ
อ.เมือง 2. เทศบาลเมืองกระบี่ ต.ปากน้ำ อ.เมือง)

ตราง มีพื้นที่เฝ้าระวัง ทั้งหมด 5 จุด (1. ทรบ.คลองต๋อยไห ต.นาท่ามใต้ อ.เมือง 2. ทรบ.คลองหลาน้ำ ต.นาท่ามเหนือ อ.เมือง 3. ทรบ.ห้วยน้ำใส ต.ท่ามใต้ อ.เมือง 4. สะพานท่าแก้มดำ ต.ควนธานี อ.เมือง 5. ปตร.คลองหินขวาง ต.บ้านนา อ.ปะเหลียน)

พัทลุง มีพื้นที่เฝ้าระวัง ทั้งหมด 4 จุด (1. พื้นที่เขตเทศบาลควนขนุน ต.ควนขนุน อ.ควนขนุน 2. พื้นที่เขตเทศบาลตำบลแม่ชรี ต.ตะโหมด อ.ตะโหมด 3. พื้นที่บ้านโคกยา ต.เขาชัยสน อ.เขาชัยสน 4. พื้นที่บริเวณรอบทะเลสาบ อ.เมือง)

สตูล พื้นที่เฝ้าระวัง ทั้งหมด 5 จุด (1. เกาะหลีเป๊ะ ต.เกาะสาหร่าย อ.เมือง 2. ชุมชนหลังแขวงทาง จ.สตูล 3. บ้านสันติสุข ต.เขาขาว อ.ละงู 4. บ้านทุ่งพัฒนา ต.ละงู อ.ละงู 5. พื้นที่ ม.5, 6 ต.ท่าแพ อ.ท่าแพ)

สงขลา พื้นที่เฝ้าระวัง ทั้งหมด 3 จุด (1. เฝ้าระวังพื้นที่เศรษฐกิจเทศบาลนครหาดใหญ่ 2. เฝ้าระวังพื้นที่ชุมชนริมคลองธรรมชาติ อ.หาดใหญ่ 3. พื้นที่บริเวณคาบสมุทรสทิงพระ)

ปัตตานี พื้นที่เฝ้าระวัง ทั้งหมด 5 จุด (1. พื้นที่ลุ่มต่ำริมฝั่งแม่น้ำปัตตานี อ.เมือง อ.ยะรัง อ.แม่ลาน อ.หนองจิก 2. พื้นที่ลุ่มริมฝั่งแม่น้ำสายบุรี ในเขต อ.สายบุรี อ.กะพ้อ อ.ทุ่งยางแดง 3. พื้นที่ลุ่มริมฝั่งคลองยะหริ่ง ในเขต อ.ยะหริ่ง 4. พื้นที่ลุ่มต่ำในเขตชุมชน 5. พื้นที่ลุ่มต่ำบริเวณโรงเรียนพระยารามวิน คลองหินวิทยา ต.ปากล่อ อ.โคกโพธิ์)

นราธิวาส พื้นที่เฝ้าระวัง ทั้งหมด 5 จุด (1. พื้นที่ลุ่มต่ำริมแม่น้ำบางนรา ในเขต อ.ระแงะ อ.เจาะไอร้อง อ.ยี่งอ อ.เมือง อ.ตากใบ 2. พื้นที่ลุ่มต่ำริมแม่น้ำโก-ลก ในเขต อ.แว้ง อ.สุโหงโก-ลก 3. พื้นที่ลุ่มต่ำริมแม่น้ำสายบุรี ในเขต อ.ศรีสาคร อ.รือเสาะ 4. พื้นที่ลุ่มต่ำริมคลองยะกั้ง ในเขต ต.ตันหยงมัส อ.ระแงะ 5. พื้นที่ลุ่มต่ำในเขตชุมชนทั้ง 13 อำเภอ)

ยะลา พื้นที่เฝ้าระวัง ทั้งหมด 4 จุด (1. พื้นที่ลุ่มต่ำริมฝั่งแม่น้ำปัตตานี 2. พื้นที่ในเขต อ.รามัน 3. พื้นที่ลุ่มต่ำริมฝั่งแม่น้ำลุ่มน้ำสายบุรี 4. พื้นที่เทศบาลนครยะลา ต.สะเตง ต.ยูโป อ.เมือง)

รายละเอียดตามภาคผนวก ข

8. การเตรียมความพร้อมเครื่องมือ อุปกรณ์ และปัจจัยการผลิต

จากแนวทางดำเนินการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ในช่วงก่อนเกิดภัย เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Risk Reduction) ในเรื่องของการเตรียมความพร้อม (Preparedness) เครื่องมือ อุปกรณ์ และปัจจัยการผลิตต่างๆ โดยในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2566 - เดือนเมษายน 2567 มีความเสี่ยงที่จะเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ 2 ภัย ได้แก่ ภัยแล้ง และอุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้ ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้เตรียมความพร้อมเครื่องมือ อุปกรณ์ ปัจจัยการผลิต และอื่น ๆ ดังนี้

การเตรียมความพร้อม	จำนวน		หน่วยงานรับผิดชอบ
	ภัยแล้ง	อุทกภัยภาคใต้	
1. เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ			
- เครื่องสูบน้ำ	1,180 เครื่อง	698 เครื่อง	ขป.
- รถสูบน้ำ	22 เครื่อง	-	ขป.
- เครื่องผลักดันน้ำ	398 เครื่อง	219 เครื่อง	ขป.
- รถขุด/รถแทรกเตอร์	1,126 คัน	-	ขป.
- เรือขุดวัชพืช	140 ลำ	-	ขป.
- รถบรรทุกน้ำ	102 คัน	44 คัน	ขป.
- เครื่องจักรกลสนับสนุนอื่นๆ	-	370 หน่วย	ขป.
- เรือตรวจการ	-	71 ลำ	ปม.

การเตรียมความพร้อม	จำนวน		หน่วยงาน รับผิดชอบ
	ภัยแล้ง	อุทกภัยภาคใต้	
2. เสี่ยงและเวชภัณฑ์สัตว์			
- เสี่ยงสัตว์ (หญ้าหมัก หญ้าแห้ง แร่ธาตุ อาหาร TMR)	4,490 ตัน		ปศ.
- ถุงยังชีพสัตว์	3,000 ชุด		ปศ.
- หน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่	หน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ 137 ทีม สัตวแพทย์ 411 คน		ปศ.
- จุดอพยพสัตว์	-	362 จุด / รองรับ สัตว์ 20,168 ตัว	ปศ.
3. ปัจจัยการผลิต			
1) เมล็ดพันธุ์			
- เมล็ดพันธุ์ข้าว	24 ตัน / 77 จังหวัด		กษ.
- เมล็ดพันธุ์ผักพื้นบ้าน	100,000 ซอง		กสก.
- ถุงยังชีพเมล็ดพันธุ์พืชผัก พืชไร่	12,000 ถุง		กวก.
2) ต้นพันธุ์พืชผัก/พืชอาหาร	100,000 ต้น		กสก.
3) พันธุ์หม่อน และไข่ไหม	21,000 ตัน / 1,050 แผ่น		มม.
4) ศัตรูธรรมชาติ/จุลินทรีย์			
- เชื้อจุลินทรีย์พร้อมใช้งาน ไตรโคเดอร์มา/บิวเวอเรีย/ เมตาโรเซียม)	20,000 กก.		กสก.
- ผลิตหัวเชื้อจุลินทรีย์ (ไตรโคเดอร์มา/บิวเวอเรีย/ เมตาโรเซียม) นำไปผลิตเชื้อพร้อมใช้	22,050 ขวด		กสก.
- แผลงศัตรูธรรมชาติพร้อมปล่อย (1) แตนเบียนแมลงค้ำหนามมะพร้าว (2) แผลงหางหนีบ/แผลงข้างปีกใส/มวนเพชรฆาต	15,000 มัมมี่ / 3,000 ไร่ 1,400,000 ตัว / 14,000 ไร่		กสก.
- สารสกัดธรรมชาติพร้อมใช้ (เช่น สะเดา ตรีโคไรทอม)	1,000 ลิตร / 20,000 ไร่		กสก.
5) เชื้อไวรัส เอ็น พี วี พร้อมใช้ควบคุมหนอนกระทู้ผัก และหนอนกระทู้หอม	150 ลิตร 2,500 ไร่		กสก.
6) บำบัดน้ำเสีย จุลินทรีย์ พด. 6	-	30,000 ซอง	พด.
4. อื่นๆ			
1) สนับสนุนข้อมูลเรดาร์ตรวจอากาศผ่านเว็บไซต์ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร (สถานีเรดาร์พนม อ.พนม จ.สุราษฎร์ธานี, สถานีเรดาร์เคลื่อนที่ปะทิว อ.ปะทิว จ.ชุมพร, สถานีเรดาร์เคลื่อนที่สิงหนคร อ.สิงหนคร จ.สงขลา	-	3 สถานี (ข้อมูล real time ปรับปรุงทุก 6 นาที)	ผล.

รายละเอียดตามภาคผนวก ค

9. แผนการจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งประเทศ

9.1 ปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลาง แหล่งน้ำขนาดใหญ่อื่นๆ และการกำหนดพื้นที่เพาะปลูก

ปริมาณน้ำใช้การได้ในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และแหล่งน้ำขนาดใหญ่อื่นๆ จากทั้งประเทศ ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 มีจำนวนรวมกันทั้งสิ้น 40,387 ล้านลูกบาศก์เมตร แยกเป็น

- ปริมาณน้ำใช้การได้ อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ 32,849 ล้านลูกบาศก์เมตร
- ปริมาณน้ำใช้การได้ อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง 4,091 ล้านลูกบาศก์เมตร
- ปริมาณน้ำใช้การได้ โครงการขนาดใหญ่อื่นๆ 3,447 ล้านลูกบาศก์เมตร

วางแผนจัดสรรน้ำไว้ทั้งหมด 21,810 ล้านลูกบาศก์เมตร แยกเป็น เพื่อการเกษตร 10,955 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อการอุปโภค-บริโภค 3,060 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อการรักษาระบบนิเวศและอื่น ๆ 7,795 ล้านลูกบาศก์เมตร นอกจากนี้ ยังมีปริมาณน้ำสำรองไว้สำหรับต้นฤดูฝน 18,577 ล้านลูกบาศก์เมตร

9.2 แผนการจัดสรรน้ำและการปลูกพืชฤดูแล้งในกลุ่มน้ำต่าง ๆ

กรมชลประทาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้กำหนดหลักเกณฑ์ช่วงน้ำระยะเวลาการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในแต่ละปี ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน ถึง 30 เมษายน ของปีถัดไป ยกเว้น 6 จังหวัด ได้แก่ นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส นับช่วงระยะเวลาเพาะปลูกพืชฤดูแล้งตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม ถึง 15 มิถุนายน สำหรับแผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งปี 2566/67 ในกลุ่มน้ำต่าง ๆ มีดังนี้

1) กลุ่มน้ำเจ้าพระยา

ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์ มีปริมาณน้ำใช้การได้รวมกันจำนวน 9,187 ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งน้อยกว่าปี 2565 จำนวน 3,000 ล้านลูกบาศก์เมตร เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน มีปริมาณน้ำใช้การได้ 882 ล้านลูกบาศก์เมตร น้อยกว่าปี 2565 ประมาณ 32 ล้านลูกบาศก์เมตร เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ มีปริมาณน้ำใช้การได้ 1,016 ล้านลูกบาศก์เมตร มากกว่าปี 2565 ประมาณ 43 ล้านลูกบาศก์เมตร

ดังนั้น ในช่วงฤดูแล้งปี 2566/67 จึงกำหนดแผนการระบายน้ำจากเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์รวมจำนวน 4,600 ล้านลูกบาศก์เมตร เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน จำนวน 500 ล้านลูกบาศก์เมตร เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์จำนวน 500 ล้านลูกบาศก์เมตร และรักษาระบบนิเวศแม่น้ำท่าจีน-แม่น้ำเจ้าพระยา 500 ล้านลูกบาศก์เมตร

สำหรับการพิจารณาจัดสรรน้ำจากเขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน และเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ให้แก่กิจกรรมการใช้น้ำต่าง ๆ ตามรายละเอียดดังนี้

- การใช้น้ำพื้นที่เหนือเขื่อนเจ้าพระยา 1,640 ล้านลูกบาศก์เมตร
  - การใช้น้ำทุ่งฝั่งตะวันตกตอนบน 830 ล้านลูกบาศก์เมตร
  - การใช้น้ำทุ่งฝั่งตะวันออกตอนบน 695 ล้านลูกบาศก์เมตร
  - การใช้น้ำทุ่งฝั่งตะวันออกและตะวันตกตอนล่าง 935 ล้านลูกบาศก์เมตร
  - การประปานครหลวง 900 ล้านลูกบาศก์เมตร
  - รักษาบริเวณนิเวศและผลักดันน้ำเค็มปากแม่น้ำเจ้าพระยา 1,100 ล้านลูกบาศก์เมตร
- ตอนล่างและปากแม่น้ำท่าจีน

สำหรับพื้นที่กลุ่มน้ำเจ้าพระยามีปริมาณน้ำใช้การได้ ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 จำนวนประมาณ 11,085 ล้านลูกบาศก์เมตร (เขื่อนภูมิพล 6,012 ล้านลูกบาศก์เมตร เขื่อนสิริกิติ์ 3,175 ล้านลูกบาศก์เมตร เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน 882 ล้านลูกบาศก์เมตร และเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ 1,016 ล้านลูกบาศก์เมตร) ได้กำหนดแผนการระบายน้ำจากเขื่อนทั้ง 4 แห่ง และรักษาระบบนิเวศแม่น้ำท่าจีน-แม่น้ำเจ้าพระยา 500 ล้านลูกบาศก์เมตร สำหรับกิจกรรมการใช้น้ำต่างๆ ที่กำหนดไว้ รวมทั้งสิ้น 6,100 ล้านลูกบาศก์เมตร แยกเป็น

เพื่อการอุปโภค-บริโภค 1,150 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อการรักษาระบบนิเวศและอื่น ๆ 2,635 ล้านลูกบาศก์เมตร และเพื่อการเกษตร 2,315 ล้านลูกบาศก์เมตร นอกจากนี้ ปริมาณน้ำใช้การได้ที่เหลือจากการจัดสรรอีกจำนวน 4,804 ล้านลูกบาศก์เมตร จะสำรองไว้ใช้ในต้นฤดูฝนช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกรกฎาคม 2567

แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2566/67 พื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา จำนวน 4.16 ล้านไร่ ประกอบด้วย ข้าวนาปรัง 3.03 ล้านไร่ พืชไร่-พืชผัก 0.13 ล้านไร่ อ้อย 0.38 ล้านไร่ ไม้ผล-ไม้ยืนต้น 0.27 ล้านไร่ บ่อปลา-บ่อกึ่งและอื่น ๆ 0.35 ล้านไร่

2) ลุ่มน้ำแม่กลอง

วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เชื่อนศรีนครินทร์และเขื่อนวชิราลงกรณ มีปริมาณน้ำใช้การได้รวมกันประมาณ 9,233 ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งมากกว่าวันที่ 1 พฤศจิกายน 2565 จำนวน 269 ล้านลูกบาศก์เมตร วางแผนจัดสรรน้ำไว้ทั้งหมด 5,000 ล้านลูกบาศก์เมตร แยกเป็นเพื่อการอุปโภค-บริโภค 460 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อการรักษาระบบนิเวศและผลักดันน้ำเค็มปากแม่น้ำแม่กลองและแม่น้ำท่าจีน 1,360 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อการเกษตร 3,180 ล้านลูกบาศก์เมตร จัดสรรเป็นพื้นที่ด้านการเกษตร 2.07 ล้านไร่ ประกอบด้วย ข้าวนาปรัง 0.84 ล้านไร่ พืชไร่-พืชผัก 0.17 ล้านไร่ และอื่น ๆ 1.06 ล้านไร่ (อ้อย 0.46 ล้านไร่ ไม้ผล-ไม้ยืนต้น 0.33 ล้านไร่ บ่อปลา-บ่อกึ่งและอื่น ๆ 0.27 ล้านไร่) นอกจากนี้ ปริมาณน้ำใช้การได้ที่เหลือจากการจัดสรรอีกจำนวน 4,233 ล้านลูกบาศก์เมตร จะสำรองไว้ใช้ในต้นฤดูฝนช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนสิงหาคม 2567

3) ลุ่มน้ำภาคเหนือ

(1) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เชื่อนแม่จันทสมบูรณ์ชล มีปริมาณน้ำใช้การได้ประมาณ 271 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 103 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งสิ้นประมาณ 115 ล้านลูกบาศก์เมตร แยกเป็น ส่งน้ำเพื่อการเกษตร 79 ล้านลูกบาศก์เมตร อุปโภค-บริโภค 1 ล้านลูกบาศก์เมตร รักษาบบนิเวศ 35 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่การเกษตร 62,658 ไร่ แยกเป็น ข้าวนาปรัง 34,156 ไร่ พืชไร่-พืชผัก 8,161 ไร่ ไม้ผล-ไม้ยืนต้น 19,782 ไร่ บ่อปลา บ่อกึ่งและอื่นๆ 559 ไร่

(2) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เชื่อนแม่กวอดมธารา มีปริมาณน้ำใช้การได้ประมาณ 180 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 68 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งสิ้นประมาณ 25 ล้านลูกบาศก์เมตร แยกเป็น อุปโภค-บริโภค 9 ล้านลูกบาศก์เมตร รักษาบบนิเวศและอื่นๆ 16 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่การเกษตร 32,066 ไร่ แยกเป็น พืชไร่-พืชผัก 32,066 ไร่

(3) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เชื่อนก๊วลม มีปริมาณน้ำใช้การได้ประมาณ 98 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 93 ของความจุที่ระดับเก็บกัก เชื่อนก๊วคหามีปริมาณน้ำใช้การได้ประมาณ 174 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 101 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 รวมทั้งสิ้น ประมาณ 100 ล้านลูกบาศก์เมตร แยกเป็น เพื่อการเกษตร 13 ล้านลูกบาศก์เมตร ส่งน้ำเพื่ออุปโภค-บริโภค 33 ล้านลูกบาศก์เมตร ระบบนิเวศและอื่นๆ 53 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่การเกษตร 24,513 ไร่ แยกเป็น ข้าวนาปรัง 2,400 ไร่ พืชไร่-พืชผัก 4,600 ไร่ ไม้ผล-ไม้ยืนต้น 16,267 ไร่ บ่อปลา บ่อกึ่งและอื่นๆ 1,246 ไร่

4) ลุ่มน้ำชี

■ พื้นที่เหนือเขื่อนอุบลรัตน์ แหล่งน้ำต้นทุน ได้แก่ เขื่อนจุฬาภรณ์ ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 มีปริมาณน้ำใช้การได้ประมาณ 97 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 59 ของความจุที่ระดับเก็บกัก และในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ได้พิจารณาวางแผนระบายน้ำจากอ่างฯ ทั้งสิ้นประมาณ 32 ล้านลูกบาศก์เมตร แยกเป็น ส่งน้ำเพื่ออุปโภค-บริโภค 20 ล้านลูกบาศก์เมตร อุตสาหกรรม 7 ล้านลูกบาศก์เมตร รักษาบบนิเวศและอื่นๆ 6 ล้านลูกบาศก์เมตร

■ พื้นที่ท้ายเขื่อนอุบลรัตน์

(1) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เขื่อนอุบลรัตน์ มีปริมาณน้ำใช้การได้ประมาณ 2,069 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 85 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งสิ้นประมาณ 500 ล้านลูกบาศก์เมตร แยกเป็น ส่งน้ำเพื่อการเกษตร 406 ล้านลูกบาศก์เมตร อุปโภค-บริโภค 25 ล้านลูกบาศก์เมตร อุตสาหกรรม 24 ล้านลูกบาศก์เมตร รักษาระบบนิเวศและอื่นๆ 45 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่การเกษตร 255,000 ไร่ แยกเป็น ข้าวนาปรัง 246,757 ไร่ พืชไร่-พืชผัก 170 ไร่ อ้อย 288 ไร่ ไม้ผล-ไม้ยืนต้น 1,027 ไร่ บ่อปลา บ่อกึ่งและอื่นๆ 6,758 ไร่

(2) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เขื่อนลำปาว มีปริมาณน้ำใช้การได้ประมาณ 1,892 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 96 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งสิ้นประมาณ 807 ล้านลูกบาศก์เมตร แยกเป็น ส่งน้ำเพื่อการเกษตร 531 ล้านลูกบาศก์เมตร อุปโภค-บริโภค 7 ล้านลูกบาศก์เมตร อุตสาหกรรม 2 ล้านลูกบาศก์เมตร รักษาระบบนิเวศและอื่นๆ 267 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่การเกษตร 250,000 ไร่ แยกเป็น ข้าวนาปรัง 240,000 ไร่ ไม้ผล-ไม้ยืนต้น 4,900 ไร่ บ่อปลา บ่อกึ่งและอื่นๆ 5,100 ไร่

5) ลุ่มน้ำมูล

(1) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เขื่อนลำตะคอง มีปริมาณน้ำใช้การได้ 170 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 54 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งสิ้นประมาณ 73 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อการเกษตร 6 ล้านลูกบาศก์เมตร อุปโภค-บริโภค 7 ล้านลูกบาศก์เมตร อุตสาหกรรม 31 ล้านลูกบาศก์เมตร ระบบนิเวศและอื่นๆ 29 ล้านลูกบาศก์เมตร และการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ประมาณ 585 ไร่ แยกเป็น พืชไร่-พืชผัก 50 ไร่ ไม้ผล-ไม้ยืนต้น 136 ไร่ และบ่อปลา บ่อกึ่งและอื่นๆ 399 ไร่

(2) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เขื่อนลำพระเพลิง มีปริมาณน้ำใช้การได้ 108 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 70 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งสิ้นประมาณ 29 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อการเกษตร 17 ล้านลูกบาศก์เมตร อุปโภค-บริโภค 9 ล้านลูกบาศก์เมตร ระบบนิเวศและอื่นๆ 3 ล้านลูกบาศก์เมตร

(3) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เขื่อนมูลบน มีปริมาณน้ำใช้การได้ 79 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 56 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งสิ้นประมาณ 21 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่ออุปโภค-บริโภค 1 ล้านลูกบาศก์เมตร อุตสาหกรรม 7 ล้านลูกบาศก์เมตร ระบบนิเวศและอื่นๆ 13 ล้านลูกบาศก์เมตร

(4) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เขื่อนลำแชะ มีปริมาณน้ำใช้การได้ 142 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 52 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งสิ้นประมาณ 24 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่ออุปโภค-บริโภค 7 ล้านลูกบาศก์เมตร อุตสาหกรรม 1 ล้านลูกบาศก์เมตร ระบบนิเวศและอื่นๆ 16 ล้านลูกบาศก์เมตร

(5) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เขื่อนลำนางรอน มีปริมาณน้ำใช้การได้ 71 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 59 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งสิ้นประมาณ 5 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่ออุปโภค-บริโภค 1 ล้านลูกบาศก์เมตร ระบบนิเวศและอื่นๆ 4 ล้านลูกบาศก์เมตร

(6) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เขื่อนสิรินธร มีปริมาณน้ำใช้การได้ 1,028 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 52 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งสิ้นประมาณ 222 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อการเกษตร 216 ล้านลูกบาศก์เมตร ระบบนิเวศและอื่นๆ 6 ล้านลูกบาศก์เมตร และการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ประมาณ 136,735 ไร่ แยกเป็น ข้าวนาปรัง 130,005 ไร่ พืชไร่-พืชผักและอื่น ๆ 4,517 ไร่ ไม้ผล-ไม้ยืนต้น 1,653 ไร่ และบ่อปลา บ่อกึ่งและอื่นๆ 560 ไร่

6) ลุ่มน้ำโขง

(1) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เขื่อนห้วยหลวง มีปริมาณน้ำใช้การได้ 123 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 91 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งสิ้นประมาณ 58 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อการเกษตร 33 ล้านลูกบาศก์เมตร อุปโภค-บริโภค 18 ล้านลูกบาศก์เมตร อุตสาหกรรม 3 ล้านลูกบาศก์เมตร ระบบนิเวศและอื่นๆ 4 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่การเกษตร 15,000 ไร่ แยกเป็น ข้าวนาปรัง 7,500 ไร่ พืชไร่-พืชผัก 6,000 ไร่ บ่อปลา บ่อกุ้งและอื่นๆ 1,500 ไร่

(2) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เขื่อนน้ำอูน มีปริมาณน้ำใช้การได้ 414 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 80 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งสิ้นประมาณ 173 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อการเกษตร 172 ล้านลูกบาศก์เมตร อุปโภค-บริโภค 1 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่การเกษตร 60,715 ไร่ แยกเป็น ข้าวนาปรัง 50,000 ไร่ พืชไร่-พืชผัก 10,000 ไร่ ไม้ผล-ไม้ยืนต้น 379 ไร่ บ่อปลา บ่อกุ้งและอื่นๆ 336 ไร่

7) ลุ่มน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(1) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เขื่อนขุนด่านปราการชล มีปริมาณน้ำใช้การได้ 220 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 98 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งสิ้นประมาณ 301 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อการเกษตร 251 ล้านลูกบาศก์เมตร อุปโภค-บริโภค 10 ล้านลูกบาศก์เมตร อุตสาหกรรม 4 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่การเกษตร 113,335 ไร่ แยกเป็น ข้าวนาปรัง 53,959 ไร่ พืชไร่-พืชผัก 4,476 ไร่ ไม้ผล-ไม้ยืนต้น 28,600 ไร่ บ่อปลา บ่อกุ้งและอื่นๆ 26,300 ไร่

(2) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เขื่อนคลองสียัด มีปริมาณน้ำใช้การได้ 132 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 31 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งสิ้นประมาณ 106 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อการเกษตร 21 ล้านลูกบาศก์เมตร อุปโภค-บริโภค 17 ล้านลูกบาศก์เมตร ระบบนิเวศและอื่นๆ 98 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่การเกษตร 29,575 ไร่ แยกเป็น ข้าวนาปรัง 10,000 ไร่ ไม้ผล-ไม้ยืนต้น 19,575 ไร่ บ่อปลา

(3) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เขื่อนบางพระ มีปริมาณน้ำใช้การได้ 64 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 55 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งสิ้นประมาณ 73 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อการเกษตร 30 ล้านลูกบาศก์เมตร อุปโภค-บริโภค 26 ล้านลูกบาศก์เมตร อุตสาหกรรม 3 ล้านลูกบาศก์เมตร ระบบนิเวศและอื่นๆ 14 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่การเกษตร 22,320 ไร่ แยกเป็น ข้าวนาปรัง 200 ไร่ พืชไร่-พืชผัก 180 ไร่ อ้อย 1,090 ไร่ ไม้ผล-ไม้ยืนต้น 430 ไร่ บ่อปลา บ่อกุ้งและอื่นๆ 20,420 ไร่

(4) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เขื่อนหนองปลาไหล มีปริมาณน้ำใช้การได้ 137 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 84 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งสิ้นประมาณ 125 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่ออุปโภค-บริโภค 18 ล้านลูกบาศก์เมตร อุตสาหกรรม 76 ล้านลูกบาศก์เมตร ระบบนิเวศและอื่นๆ 31 ล้านลูกบาศก์เมตร

(5) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เขื่อนประแสร์ มีปริมาณน้ำใช้การได้ 264 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 89 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งสิ้นประมาณ 139 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อการเกษตร 59 ล้านลูกบาศก์เมตร อุปโภค-บริโภค 11 ล้านลูกบาศก์เมตร อุตสาหกรรม 41 ล้านลูกบาศก์เมตร ระบบนิเวศและอื่นๆ 28 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่การเกษตร 22,320 ไร่ แยกเป็น ไม้ผล-ไม้ยืนต้น 55,000 ไร่

(6) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เขื่อนนฤปดินทรจินดา มีปริมาณน้ำใช้การได้ 259 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 88 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งสิ้นประมาณ 154 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อการเกษตร 2 ล้านลูกบาศก์เมตร ระบบนิเวศและอื่นๆ

152 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่การเกษตร 1,550 ไร่ แยกเป็น ข้าวนาปรัง 100 ไร่ พืชไร่พืชผัก 390 ไร่ ไม้ผล-ไม้ยืนต้น 185 ไร่ บ่อปลา บ่อกึ่งและอื่นๆ 875 ไร่

8) ลุ่มน้ำภาคกลาง

(1) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เขื่อนกระเสียว มีปริมาณน้ำใช้การได้ 81 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 27 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งสิ้นประมาณ 35 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อการเกษตร 21 ล้านลูกบาศก์เมตร อุปโภค-บริโภค 2 ล้านลูกบาศก์เมตร อุตสาหกรรม 5 ล้านลูกบาศก์เมตร ระบบนิเวศและอื่นๆ 7 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่เพาะปลูกอ้อย 25,195 ไร่

(2) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เขื่อนทับเสลา มีปริมาณน้ำใช้การได้ 48 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 30 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งสิ้นประมาณ 15 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อการเกษตร 13 ล้านลูกบาศก์เมตร อุปโภค-บริโภค 2 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่การเกษตร 5,700 ไร่ แยกเป็น อ้อย 5,000 ไร่ พืชไร่พืชผัก 700 ไร่

9) ลุ่มน้ำภาคใต้

(1) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เขื่อนแก่งกระจาน มีปริมาณน้ำใช้การได้ 420 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 59 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งสิ้นประมาณ 332 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อการเกษตร 26 ล้านลูกบาศก์เมตร อุปโภค-บริโภค 143 ล้านลูกบาศก์เมตร อุตสาหกรรม 10 ล้านลูกบาศก์เมตร ระบบนิเวศและอื่นๆ 153 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่การเกษตร 1,740 ไร่ แยกเป็น พื้นที่ ไม้ผล-ไม้ยืนต้นจำนวน 6,000 ไร่

(2) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 เขื่อนประจักษ์บุรี มีปริมาณน้ำใช้การได้ 143 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 37 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั้งสิ้นประมาณ 67 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อการเกษตร 18 ล้านลูกบาศก์เมตร อุปโภค-บริโภค 39 ล้านลูกบาศก์เมตร อุตสาหกรรม 3 ล้านลูกบาศก์เมตร ระบบนิเวศและอื่นๆ 8 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่การเกษตร 17,400 ไร่ แยกเป็น พืชไร่-พืชผัก 1,400 ไร่ ไม้ผล-ไม้ยืนต้น 16,000 ไร่

(3) ปัจจุบันยังอยู่ในช่วงฤดูฝนของภาคใต้ตอนล่าง เขื่อนบางลาง มีปริมาณน้ำใช้การได้ ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 จำนวน 572 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 39 ของความจุที่ระดับเก็บกัก โดยมีแผนการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 (เดือนเมษายน - เดือนกันยายน 2567) ทั้งสิ้นประมาณ 608 ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อการเกษตร 213 ล้านลูกบาศก์เมตร อุปโภค-บริโภค 25 ล้านลูกบาศก์เมตร อุตสาหกรรม 5 ล้านลูกบาศก์เมตร ระบบนิเวศและอื่นๆ 364 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่การเกษตรจำนวน 177,578 ไร่ แยกเป็น ข้าวนาปรัง 60,000 ไร่ ไม้ผล-ไม้ยืนต้น 117,576 ไร่

รายละเอียดตามภาคผนวก ง

10. การเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2566/67

มติที่ประชุมคณะทำงานเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ครั้งที่ 1/2566 เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2566 เห็นชอบแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2566/67 รวมทั้งนโยบายและมาตรการการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2566/67 รายละเอียดดังนี้

10.1 แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2566/67

ทั้งประเทศ จำนวน 10.66 ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าวรอบที่ 2 จำนวน 8.13 ล้านไร่ (ในเขตชลประทาน 5.80 ล้านไร่ นอกเขตชลประทาน 2.33 ล้านไร่) พืชไร่พืชผัก จำนวน 2.53 ล้านไร่ (ในเขตชลประทาน 0.57 ล้านไร่ นอกเขตชลประทาน 1.96 ล้านไร่)

ลุ่มน้ำเจ้าพระยา 22 จังหวัด จำนวน 4.90 ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าวรอบที่ 2 จำนวน 4.20 ล้านไร่ (ในเขตชลประทาน 3.03 ล้านไร่ นอกเขตชลประทาน 1.17 ล้านไร่) พืชไร่พืชผัก จำนวน 0.70 ล้านไร่ (ในเขตชลประทาน 0.13 ล้านไร่ นอกเขตชลประทาน 0.57 ล้านไร่)

ลุ่มน้ำแม่กลอง 7 จังหวัด จำนวน 1.13 ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าวรอบที่ 2 จำนวน 0.86 ล้านไร่ (ในเขตชลประทาน 0.84 ล้านไร่ นอกเขตชลประทาน 0.02 ล้านไร่) พืชไร่พืชผัก จำนวน 0.27 ล้านไร่ (ในเขตชลประทาน 0.17 ล้านไร่ นอกเขตชลประทาน 0.10 ล้านไร่)

เขตพื้นที่	ประเภทแหล่งน้ำ	แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2566/67 (ล้านไร่)		
		ข้าวรอบที่ 2	พืชไร่ พืชผัก	รวม
ทั้งประเทศ (77 จังหวัด)	ในเขตชลประทาน	5.80	0.57	6.37
	นอกเขตชลประทาน	2.33	1.96	4.29
	รวม	8.13	2.53	10.66
22 จังหวัด ลุ่มเจ้าพระยา	ในเขตชลประทาน	3.03	0.13	3.16
	นอกเขตชลประทาน	1.17	0.57	1.74
	รวม	4.20	0.70	4.90
7 จังหวัด ลุ่มน้ำแม่กลอง	ในเขตชลประทาน	0.84	0.17	1.01
	นอกเขตชลประทาน	0.02	0.10	0.12
	รวม	0.86	0.27	1.13

รายละเอียดตามภาคผนวก จ

ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรและกรมชลประทาน เป็นหน่วยงานกำกับและบริหารแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2566/67 ให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด

10.2 นโยบายและมาตรการการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2566/67

นโยบาย

1. ด้านการจัดสรรน้ำ วางแผนการบริหารจัดการน้ำแบบยั่งยืน โดยจัดสรรน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำ เพื่อสนับสนุนการใช้ทุกกิจกรรมในพื้นที่ต่างๆ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เห็นควรให้จัดสรรน้ำตามระบบรอบเวรหรือกำหนดวิธีการเพาะปลูกที่ประหยัดให้เหมาะสมกับพื้นที่ เพื่อให้มีน้ำเพียงพอ สำหรับการอุปโภค-บริโภค การรักษาระบบนิเวศ การอุตสาหกรรม และการเพาะปลูกพืชต้นฤดูฝนปีถัดไป โดยวางแผนการจัดสรรน้ำเพื่อใช้ในกิจกรรมต่างๆ ตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

1.1 เพื่อการอุปโภค - บริโภค และการประปา

1.2 เพื่อการรักษาระบบนิเวศน์ทางน้ำ เช่น การผลักดันน้ำเค็ม การชลประทานเสีย บรรเทาสาธารณภัย จาริตประเพณีและคมนาคม เป็นต้น

1.3 เพื่อสำรองน้ำไว้สำหรับการใช้น้ำในช่วงต้นฤดูฝน สำหรับอุปโภค-บริโภคและรักษาระบบนิเวศ เดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม 2567

1.4 เพื่อการเกษตร

1.5 เพื่อการอุตสาหกรรม

1.6 เพื่อการพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว

2. ด้านการเกษตร

- 2.1 วางแผนการจัดสรรน้ำเพื่อการเพาะปลูกพืชให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนที่มีอยู่
- 2.2 กำกับติดตามสถานการณ์การเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2566/67 ของเกษตรกรให้เป็นไปตามแผนควบคุมการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งที่กำหนดไว้ โดยพิจารณาด้านการตลาดประกอบด้วย
- 2.3 ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ และด้านการตลาด

มาตรการ

1. ด้านการจัดสรรน้ำ

- 1.1 เขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา
ปริมาณน้ำในเขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน และเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ วางแผนจัดสรรน้ำสอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนที่มีอยู่เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำเป็นไปอย่างยั่งยืน มีปริมาณน้ำต้นทุนสามารถสนับสนุนการเพาะปลูกข้าวนาปรัง ปี 2566/67 ซึ่งวางแผนส่งน้ำให้กับพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรังประมาณ 3.03 ล้านไร่
- 1.2 เขตลุ่มน้ำแม่กลอง
ปริมาณน้ำในเขื่อนศรีนครินทร์และเขื่อนวชิราลงกรณ จังหวัดกาญจนบุรี วางแผนจัดสรรน้ำสอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนที่มีอยู่ สามารถสนับสนุนน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค รักษาระบบนิเวศ และการเกษตร รวมไปถึงการส่งน้ำสำหรับการเพาะปลูกข้าวนาปรังฤดูแล้ง ปี 2567
- 1.3 เขตลุ่มน้ำอื่นๆ ให้วางแผนจัดสรรน้ำสอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน ยกเว้นกรณีดังต่อไปนี้
  - 1) สนับสนุนน้ำเฉพาะเพื่ออุปโภค-บริโภค รักษาระบบนิเวศ อุตสาหกรรม และอื่นๆ ได้แก่ เขื่อนลำพระเพลิง เขื่อนลำแชะ จังหวัดนครราชสีมา เขื่อนหนองปลาไหล จังหวัดระยอง เขื่อนจุฬาภรณ์ จังหวัดชัยภูมิ
  - 2) สนับสนุนน้ำเพื่อการเพาะปลูกพืชไร่-พืชผัก และอื่นๆ ได้แก่ เขื่อนแม่กวงอุดมธารา จังหวัดเชียงใหม่ เขื่อนกิ่วลม จังหวัดลำปาง เขื่อนแม่มอก จังหวัดสุโขทัย เขื่อนลำตะคอง จังหวัดนครราชสีมา เขื่อนมูลบน จังหวัดนครราชสีมา เขื่อนลำนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เขื่อนทับเสลา จังหวัดอุทัยธานี เขื่อนกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี เขื่อนประแสร์ จังหวัดระยอง เขื่อนแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี เขื่อนปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 1.4 ปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อเติมน้ำต้นทุนให้เขื่อนกักเก็บน้ำ (มีนาคม - ตุลาคม 2567)
ปฏิบัติการฝนหลวงเพิ่มปริมาณน้ำเก็บกักให้กับเขื่อนต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อสำรองไว้เป็นน้ำต้นทุนในการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูแล้งที่จะมาถึงและเพื่อสาธารณประโยชน์ต่างๆ

2. ด้านการเกษตร

เนื่องจากในบางพื้นที่มีปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำค่อนข้างน้อย จึงมีความจำเป็นต้องการจัดสรรน้ำในการเพาะปลูกข้าวรอบที่ 2 ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 จึงสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกพืชใช้น้ำน้อย หรือเข้าร่วมโครงการต่างๆ ของรัฐ เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร กิจกรรมส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยเสริมสร้างรายได้แก่เกษตรกร และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2567 เป็นต้น เพื่อเป็นทางเลือกให้กับเกษตรกรในการปลูกพืชอื่นทดแทนการปลูกข้าวรอบที่ 2

3. ด้านการประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ และด้านการตลาด

3.1 ให้เกษตรกรรับทราบข้อมูลข่าวสารด้านสถานการณ์น้ำในแต่ละพื้นที่อย่างชัดเจน แนวโน้มความต้องการของตลาด ราคา และแหล่งรับซื้อพืชฤดูแล้ง เป็นต้น

3.2 ประสาน และช่วยเหลือเกษตรกรในการจัดหาช่องทางการตลาดให้กับผลผลิตพืชฤดูแล้ง

3.3 สร้างการรับรู้เพื่อให้เกษตรกรทำการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

- ข้าวรอบที่ 2 ควบคุมพื้นที่ปลูกไม่ให้เกินจำนวนที่กำหนด

- พืชไร่พืชผัก ส่งเสริมให้มีพื้นที่ปลูกได้ตามจำนวนที่กำหนด

3.4 เชิญชวนเกษตรกรให้ปลูกพืชใช้น้ำน้อย โดยเข้าร่วมโครงการของรัฐ เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร กิจกรรมส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยเสริมสร้างรายได้แก่เกษตรกรและโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2567 เป็นต้น เพื่อเป็นทางเลือกให้กับเกษตรกรในการปลูกพืชอื่นทดแทนการปลูกข้าวรอบที่ 2

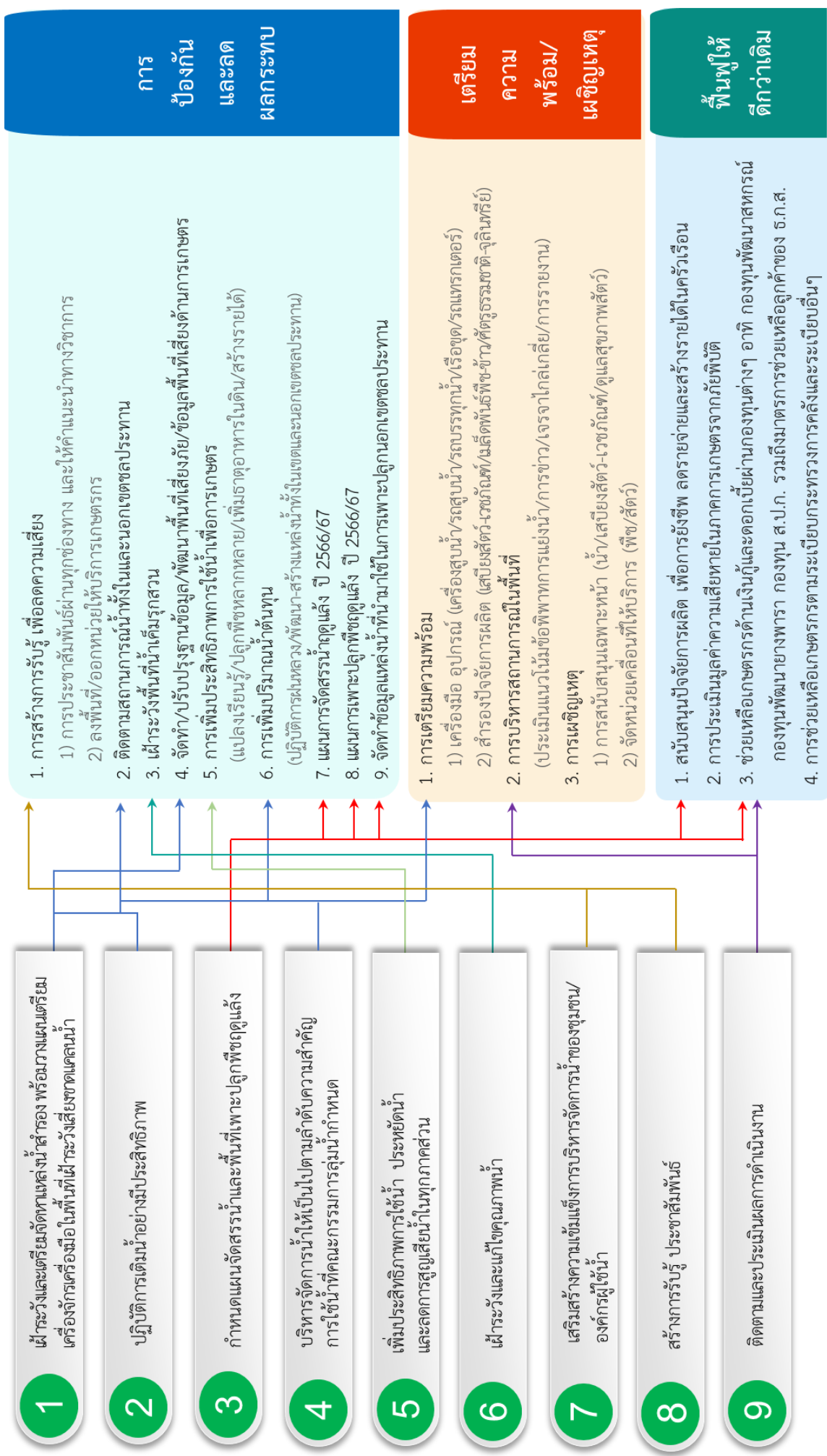
3.5 การแนะนำให้เกษตรกรปฏิบัติดูแลรักษาพืชในช่วงฤดูแล้ง รวมทั้งการรักษาความชื้น และลดการเผาตอซัง

11. แผนผังความเชื่อมโยงมาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2566/67 ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กับ แผนงาน/โครงการป้องกันและเผชิญเหตุภัยแล้งด้านการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดแผนงาน/โครงการป้องกันและเผชิญเหตุภัยแล้งด้านการเกษตร ภายใต้การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 (ช่วงเดือนพฤศจิกายน 2566 - เมษายน 2567) ให้สอดคล้องกับ มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2566/67 ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2566/67 (สททช.)

แผนงาน/โครงการป้องกันและเผชิญเหตุภัยแล้งด้านการเกษตร 2566/67 (กษ.)

12. แผนป้องกันและเผชิญเหตุภัยแล้งด้านการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้บูรณาการแผนงาน/โครงการที่หน่วยงานในและภายนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่สอดคล้องกับมาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2566/67 ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2566 เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2566 โดยแผนงาน/โครงการ เพื่อการป้องกันและเผชิญเหตุภัยแล้งด้านการเกษตร ประกอบด้วย การป้องกันและลดผลกระทบ การเตรียมความพร้อม/การเผชิญเหตุ และการฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิม ดังนี้

แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย (ไร่/ราย/จังหวัด/ฯ)	แหล่งงบประมาณ (ล้านบาท)		หน่วยงาน
		งบปกติ	อื่น ๆ	
การป้องกันและลดผลกระทบ 1. สร้างการรับรู้เพื่อลดความเสี่ยง 1.1 การประชาสัมพันธ์ผ่านทุกช่องทาง รวมถึงให้คำแนะนำทางวิชาการ หน่วยงานภายในสังกัด กษ. โดยการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้กับสถานการณ์น้ำ พื้นที่เสี่ยง และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากภัยแล้ง ปี 2566/67 เพื่อเป็นข้อมูลให้เกษตรกรประกอบการตัดสินใจวางแผนการผลิตที่ได้รับความเสี่ยงหายน้อยที่สุด และสื่อสารให้ทุกภาคส่วนตระหนักรู้ใช้อย่างประหยัดและรู้คุณค่า รวมถึงให้คำแนะนำเฝ้าระวังสัตว์น้ำ และดูแลสุขภาพสัตว์ 1.2 ลงพื้นที่/ออกหน่วยให้บริการเกษตรกร 1) ออกหน่วยให้บริการเกษตรกร (Mobile Unit) - ให้บริการด้านวิชาการ ถ่ายทอดความรู้ ให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยหน่วยบริการคลินิกข้าว 62 หน่วย และศูนย์บริการชาวนา 57 ศูนย์ 2) คลินิกเกษตรเคลื่อนที่ - ให้บริการคลินิก ประเด็นการรับมือกับสถานการณ์แล้ง แจ้งสถานการณ์ และวิธีการปรับตัว ข้อมูลการให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ	77 จังหวัด	500,000 (งบ.ปี 66)	/	ทุกหน่วยงาน
2. ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร	77 จังหวัด	/	/	กสก. ปม. ปศ. กยท. มม.
3. การติดตามสถานการณ์น้ำ ทั้งในและนอกเขตชลประทาน - ดำเนินการติดตาม เฝ้าระวัง และรายงานสถานการณ์น้ำในเขตและนอกเขตชลประทาน สำหรับในเขตชลประทาน สามารถติดตามสถานการณ์น้ำได้จากศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ	77 จังหวัด	/	/	ชป. พต. กสก.
4. การเฝ้าระวังพื้นที่น้ำเค็มรุกกลอน - สำรวจพื้นที่เสี่ยง เฝ้าระวังและแจ้งเตือน และเยี่ยมเยียนให้คำแนะนำ	9 จังหวัด	/	/	กสก.
5. การเฝ้าระวังเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช โรคระบาดด้านการเกษตร	77 จังหวัด	/	/	กช. กสก. กว. มม. กยท. ปม. ปศ.

แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย (ไร่/ราย/จังหวัด/ฯ)	แหล่งงบประมาณ (ล้านบาท)		หน่วยงาน
		งบปกติ	อื่น ๆ	
6. จัดทำและปรับปรุงฐานข้อมูลและวางแผนพัฒนาพื้นที่เสี่ยงภัย (น้ำท่วม แล้ง ดินถล่ม) สำรวจและรวบรวมข้อมูล เพื่อปรับปรุงฐานข้อมูลแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัย แผนที่น้ำท่วมซ้ำซาก แผนที่พื้นที่ทำการเกษตรนอกเขตชลประทานที่มีโอกาสเกิดภัยแล้ง ปี 2566/67 แผนที่ที่มีโอกาสเกิดน้ำท่วมซ้ำในพื้นที่ทำการเกษตร ปี 2566/67 แผนที่คาดการณ์พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดฝนทิ้งช่วงในพื้นที่ทำการเกษตร ปี 2566/67 และแผนที่คาดการณ์พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดดินถล่ม ปี 2566/67	77 จังหวัด	0.50		พต.
7. การส่งเสริมการปลูกพืชทดแทน/อาชีพทางเลือก				
7.1 โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์พืช	1,610 ราย	22.00		กสค.
7.2 โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านเกษตร	2,191 กลุ่ม	254.64		กสค.
7.3 โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	88,200 ราย	709.59		กสค.
7.4 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	2,000 ราย	3.99		กสค.
7.5 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชตระกูลถั่วเพื่อความมั่นคงด้านอาหาร	2,600 ราย	29.00		กสค.
7.6 โครงการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยเสริมสร้างรายได้แก่เกษตรกร	5,000 ราย	13.04		กสค.
7.7 โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดดับไร่นา	3,850 ราย	6.91		กสค.
7.8 โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร	15,420 ราย	39.85		กสค.
7.9 โครงการส่งเสริมเครื่องจักรกลเกษตรในครัวเรือนเกษตรกรสูงวัย	6,160 ราย	36.50		กสค.
7.10 สนับสนุนการใช้พืชทดแทนปรับปรุงบำรุงดิน	500 ตัน	16.50		พต.
		100,000 ไร่		
8. การเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุน				
8.1 ปฏิบัติการฝนหลวง เพื่อช่วยเหลือพื้นที่การเกษตรที่ประสบปัญหาภัยแล้ง และเติมน้ำในเขื่อน	7 ศูนย์ 77 จังหวัด	/		ผล.
8.2 การเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนเพื่อการเกษตรให้ทั่วถึงและเพียงพอ		/		ขป.
8.3 โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (ความจุ 1,260 ลบ.ม.) โดยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการสมทบค่าใช้จ่าย 2,500 บาท เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร	338 โครงการ 1,455 โครงการ 588 โครงการ 154 โครงการ 976 โครงการ 30,000 บ่อ	738.00		พต.

แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย (ไร่/ราย/จังหวัด/ฯ)	แหล่งงบประมาณ (ล้านบาท)		หน่วยงาน
		งบปกติ	อื่น ๆ	
8.4 โครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติด้านเกษตร	13,100 ไร่	55.02		พต.
8.5 การเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนเพื่อการเกษตรในพื้นที่ ส.ป.ก. - ขุดสระเก็บน้ำสาธารณะ - ขุดลอก - ปรับปรุงซ่อมแซมสถานีสูบน้ำและระบบกระจายน้ำ - ก่อสร้างสถานีสูบน้ำและระบบกระจายน้ำ	4 แห่ง / 4 จังหวัด 17 แห่ง / 8 จังหวัด 1 แห่ง / 1 จังหวัด 1 แห่ง / 1 จังหวัด	23.70		ส.ป.ก.
8.6 โครงการฝายชะลอน้ำแบบชั่วคราวสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพของแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	153 แห่ง / 20 จังหวัด	9.66		ส.ป.ก.
8.7 กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ทบ.) สนับสนุนน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร โดยให้เกษตรกรรวมกลุ่มและ ยื่นเอกสารเสนอความต้องการผ่าน อบต. ในพื้นที่ - โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ พื้นที่ 60 ไร่ - โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรแปลงใหญ่ พื้นที่ 300 ไร่ - โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรแปลงใหญ่ พื้นที่ 500 ไร่	160 แห่ง / 9,600 ไร่ / ปริมาณน้ำ 5.18 ล้าน ลบ.ม. 22 แห่ง / 6,600 ไร่ / ปริมาณน้ำ 2.14 ล้าน ลบ.ม. 54 แห่ง / 27,000 ไร่ / ปริมาณน้ำ 10.50 ล้าน ลบ.ม.	/		ทบ.
9. สร้างรายได้ และอื่นๆ ในพื้นที่ที่ไม่สามารถทำการเกษตรได้ 9.1 การจ้างงานชลประทาน (ขุดลอก บำรุงรักษา ปรับปรุง ซ่อมแซม ก่อสร้าง กำจัดวัชพืช)	77 จังหวัด	/		ขป.
10. แผนการจัดสรรน้ำฤดูแล้ง ในเขตชลประทาน (ข้อมูล ณ วันที่ 16 ต.ค.66) 1) น้ำเพื่อการเกษตร 2) น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค 3) น้ำอุตสาหกรรม 4) น้ำเพื่อการรักษาระบบนิเวศและอื่นๆ	21,810 ล้าน ลบ.ม. 10,955 ล้าน ลบ.ม. 3,060 ล้าน ลบ.ม. 600 ล้าน ลบ.ม. 7,195 ล้าน ลบ.ม.	/		ขป.
11. แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2566/67 ทั่วประเทศ 1) ในเขตชลประทาน - ข้าว - พืชไร่ พืชผัก	10.66 ล้านไร่ 6.37 ล้านไร่ 5.80 ล้านไร่ 0.57 ล้านไร่	/		ขป. กสท.

แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย (ไร่/ราย/จังหวัด/ฯ)	แหล่งงบประมาณ (ล้านบาท)		หน่วยงาน
		งบปกติ	อื่น ๆ	
2) นอกเขตชลประทาน - ข้าว - พืชไร่ พืชผัก	4.29 ล้านไร่ 2.33 ล้านไร่ 1.96 ล้านไร่			
12. จัดทำทะเบียนแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน ที่ใช้ในการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2566/67	77 จังหวัด	/		พต. กสภ.
การเตรียมความพร้อม/การเผชิญเหตุ				
1. การเตรียมความพร้อม				
1.1 การเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ	1,180 เครื่อง 22 คัน 398 เครื่อง 1,126 คัน 140 ลำ 102 คัน	/		ขบ.
1.2 สำรองปัจจัยการผลิต	4,490 ตัน 3,000 ชุด หน่วยสัตว์แพทย์เคลื่อนที่ 137 ทีม สัตว์แพทย์ 411 คน	/		ปศ.
2) สำรองเมล็ดพันธุ์	12,000 ถุง 100,000 ของ 100,000 ตัน 24 ตัน/77 จังหวัด	/		กวก. กสภ. กสภ. กข.
3) สำรองต้นพันธุ์พืชผัก/พืชอาหาร		/		
4) สำรองเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ		/		
5) สำรองพันธุ์หม่อน และไข่ไหม		0.63		
การเตรียมความพร้อม/การเผชิญเหตุ	21,000 ตัน / 1,050 แผ่น	/		มม.

แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย (ไร่/ราย/จังหวัด/ฯ)	แหล่งงบประมาณ (ล้านบาท)		หน่วยงาน
		งบปกติ	อื่น ๆ	
<p>6. สํารองศัตรูธรรมชาติ/จุลินทรีย์</p> <p>(1) โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) กิจกรรมการพัฒนา ศูนย์เครือข่าย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลิตหัวเชื้อจุลินทรีย์ (ไตรโครเดอร์มา/บิวเวอร์เรีย/เมตาโรเซีย) เพื่อนำไปผลิตเชื้อพร้อมใช้ (1 ขวด ผลิตเชื้อพร้อมใช้ได้ 15 กก.) - แผลงศัตรูธรรมชาติพร้อมใช้ เช่น ไตรโคเดอร์มา บิวเวอร์เรีย แมลงทางหีนีบ มวนพฤษภาคม <p>(2) โครงการส่งเสริมการใช้ชีวภัณฑ์และแมลงศัตรูธรรมชาติทดแทนสารเคมีทางการเกษตร</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลิตหัวเชื้อจุลินทรีย์ (ไตรโครเดอร์มา/บิวเวอร์เรีย/เมตาโรเซีย) เพื่อนำไปผลิตเชื้อพร้อมใช้ (1 ขวด ผลิตเชื้อพร้อมใช้ได้ 15 กก.) - เชื้อจุลินทรีย์พร้อมใช้ (ไตรโคเดอร์มา/บิวเวอร์เรีย/เมตาโรเซีย) - แมลงศัตรูพืชพร้อมปล่อย <p>1) แมลงทางหีนีบ มวนพฤษภาคม แมลงข้างปีกใส</p> <p>2) แตนเบียนแมลงดำหนามมะพร้าว</p> <ul style="list-style-type: none"> - เชื้อไวรัส เอ็น พี วี พร้อมใช้ เพื่อกำจัดหนอนกระทู้หอมในพืชผัก - สารสกัดธรรมชาติพร้อมใช้ เช่น สะเดา ตะไคร้หอม 	<p>22,050 ขวด / 330,750 ไร่</p> <p>2,500 ไร่</p> <p>6,500 ขวด</p> <p>20,000 กก.</p> <p>1,400,000 ตัว / 14,000 ไร่</p> <p>15,000 มมีมี / 3,000 ไร่</p> <p>150 ลิตร / 2,500 ไร่</p> <p>1,000 ลิตร / 20,000 ไร่</p>	/	/	กสภ.
<p>2. การบริหารสถานการณ์ในพื้นที่</p> <p>2.1 การประเมินแนวโน้มข้อพิพาทปัญหาการแย่งน้ำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ติดตามสถานการณ์การใช้น้ำในพื้นที่ที่เป็นไปตามแผน และมีกาประเมิน ติดตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และทำความเข้าใจอย่างใกล้ชิดกับเกษตรกรในพื้นที่ โดยต้องรายงานภายใน 24 ชั่วโมง เมื่อเกิดภัย <p>2.2 การประเมินการข่าว</p> <ul style="list-style-type: none"> - ติดตามสถานการณ์ข่าวต่าง ๆ ที่เกิดในพื้นที่ และประเมินสถานการณ์ รวมถึงทำความเข้าใจ เพื่อลดความขัดแย้ง <p>2.3 การรายงานสภาวะวิกฤติและการเข้าสู่การเผชิญเหตุ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ติดตามและรายงานผลหากเกิดสถานการณ์วิกฤติ โดยต้องรายงานสถานการณ์พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง ทุกสัปดาห์ 	<p>77 จังหวัด</p> <p>77 จังหวัด</p> <p>77 จังหวัด</p>	/	/	ศูนย์ติดตามฯ จังหวัด ศูนย์ติดตามฯ จังหวัด ศูนย์ติดตามฯ จังหวัด

แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย (ไร่/ราย/จังหวัด/ฯ)	แหล่งงบประมาณ (ล้านบาท)		หน่วยงาน
		งบปกติ	อื่น ๆ	
3. การเผชิญเหตุ 3.1 การสนับสนุนเฉพาะหน้า - สนับสนุนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค รักษาระบบนิเวศ การเกษตร - สนับสนุนเสบียงสัตว์และเวชภัณฑ์ 3.2 จัดหน่วยเคลื่อนที่ให้บริการ - ด้านการดูแลสุขภาพสัตว์ ให้คำแนะนำการเลี้ยงสัตว์ - ฝึกอบรมผู้เลี้ยงสัตว์และโรคสัตว์		/		ขป. ปศ. ปศ. ปม. กช. กวก. กสก.
4. การส่งกำลังบำรุง การบริหารจุดอพยพฯ การเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาท		/		ชป.ปม. ปศ. พต. กสก. ผล. กษ.จ.
5. การปฏิบัติการข่าวสาร		/		ส.ป.กษ.
การฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิม				
1. เพิ่มประสิทธิภาพการวิเคราะห์ผลกระทบจากภัยพิบัติด้านการเกษตร - พัฒนาศักยภาพการติดตามและวิเคราะห์ภัยพิบัติทางการเกษตร - วิเคราะห์มูลค่าความเสียหายที่เกิดจากภัยพิบัติด้านการเกษตร	1 ครั้ง 77 จังหวัด	/		สศค.
2. สนับสนุนปัจจัยการผลิต เพื่อใช้ผลิตเป็นอาหาร ลดรายจ่าย สร้างรายได้ รวมถึงใช้ในการเพาะปลูกในระยะถัดไป	พื้นที่ประสบภัยพิบัติ ด้านการเกษตร	/		กสก. กวก. กช. มม. พต.
3. โครงการสนับสนุนเงินกู้แก่สหกรณ์ที่ประสบสาธารณภัยและอื่น ๆ	77 จังหวัด		350.00 เงินกองทุน พัฒนาสหกรณ์	กสส.
4. การช่วยเหลือตามระเบียบการยางแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการใช้จ่ายเงินในการจัดสวัสดิการเพื่อเกษตรกรชาวสวนยาง พ.ศ.2560	77 จังหวัด		เงินกองทุนพัฒนา ยางพารา	กยท.
5. โครงการสินเชื่อภัยธรรมชาติดอกเบี้ยต่ำ	72 จังหวัด		100.00 เงินกองทุนส.ป.ก.	ส.ป.ก.
6. มาตรการช่วยเหลือลูกค้า ธกส. ผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร เพื่อลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มเงินสด 6.1 ปรับปรุงโครงสร้างหนี้/ปรับตารางการชำระหนี้ ของเกษตรกรที่มีหนี้กับ ธกส. 6.2 มาตรการพักชำระหนี้ให้กับลูกค้าที่รายได้น้อยตามนโยบายรัฐบาล	77 จังหวัด	/	/	ธกส.
7. การช่วยเหลือเกษตรกรตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2562 (รายละเอียดตามภาคผนวก ฉ)	77 จังหวัด		เงินทดรองราชการ	กสก. ปม. ปศ. ส.ป.กษ.

13. กลไกการบริหาร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตรเพื่อทำหน้าที่ในการบริหารจัดการเกี่ยวกับภัยพิบัติด้านการเกษตรในภาพรวมของประเทศอย่างเป็นระบบ ดังนี้

ส่วนกลาง

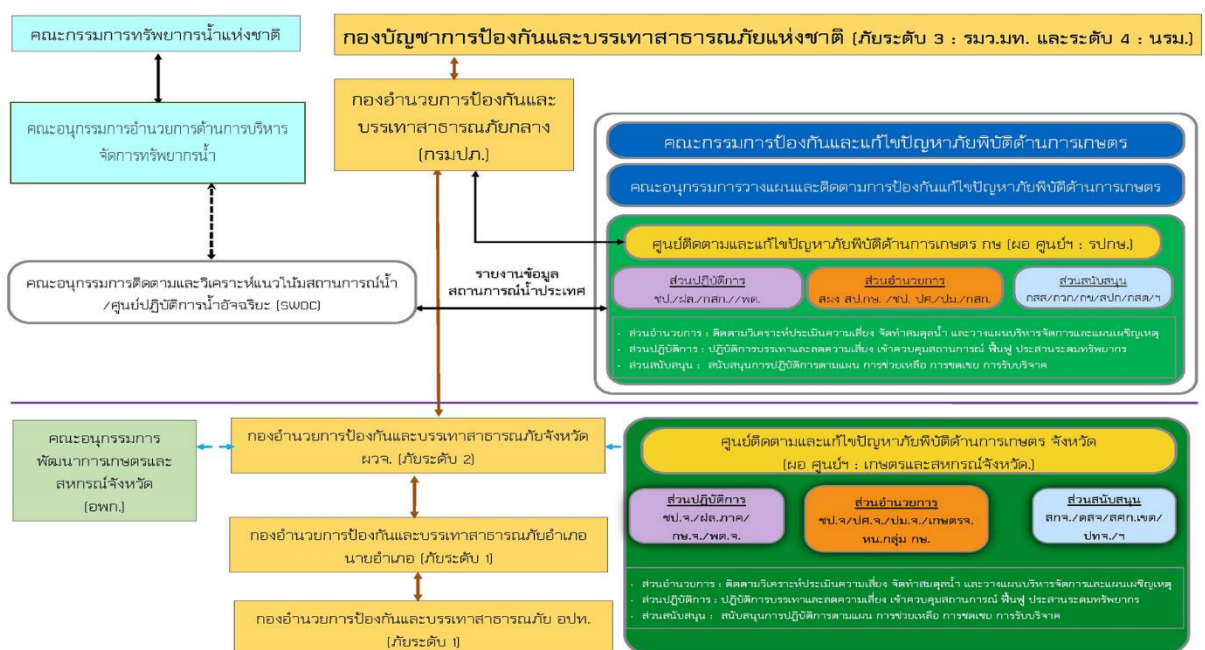
- คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นเลขานุการ
- คณะอนุกรรมการวางแผน และติดตามการป้องกันแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร โดยมี ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สป.กษ. เป็นเลขานุการ
- ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมี รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้อำนวยการศูนย์ ผู้อำนวยการสำนักงานแผนงานและโครงการพิเศษ เป็นเลขานุการศูนย์

ส่วนภูมิภาค

- ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัด โดยมีเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เป็นผู้อำนวยการศูนย์ หัวหน้ากลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เป็นเลขานุการศูนย์

ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ คณะอนุกรรมการฯ และศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประสานข้อมูลและการปฏิบัติกับ กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (ปก.) และคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ/คณะอนุกรรมการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ สำหรับส่วนภูมิภาค ให้ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัด ประสานข้อมูลและการปฏิบัติกับกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด/อำเภอ เพื่อให้การช่วยเหลือเกษตรกรและพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้ง

กลไกการบริหารจัดการสถานการณ์ภัยแล้ง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- 14. แหล่งงบประมาณ** งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 2566 พลังก่อน ของหน่วยงาน
เงินอุดหนุนราชการ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการ พ.ศ.2562
งบกองทุนพัฒนาสหกรณ์
งบกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
งบกองทุนพัฒนายางพารา
สินเชื่อกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร
สินเชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

- 15. ระยะเวลาดำเนินงาน** ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2566 – เดือนเมษายน 2567

16. การติดตามและรายงาน

ข้อมูล	หน่วยงาน	ระยะเวลา
1. สถานการณ์น้ำ 1.1 ในเขตชลประทาน 1.2 นอกเขตชลประทาน	กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร	ทุกวัน ภายในเวลา 11.00 น. ทุกวันศุกร์ ภายในเวลา 11.00 น.
2. สถานการณ์การเพาะปลูกพืช ฤดูแล้ง	กรมส่งเสริมการเกษตร กรมชลประทาน	ทุกวันพุธ
3. การปฏิบัติการฝนหลวง	กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	ทุกวัน ภายในเวลา 11.00 น.
4. การแจ้งเตือน	ทุกส่วนราชการ	เมื่อมีการแจ้งเตือน
5. ผลกระทบด้านการเกษตร 5.1 ด้านพืช 5.2 ด้านประมง 5.3 ด้านปศุสัตว์	กรมส่งเสริมการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์	ภายใน 24 ชั่วโมง เมื่อเกิดภัย และ ปรับปรุงข้อมูลทุกวันศุกร์ ภายในเวลา 15.00 น.
6. ข้อพิพาท	สนง.เกษตรและสหกรณ์ จังหวัด	ภายใน 24 ชั่วโมง เมื่อเกิดภัย
7. ผลการดำเนินงานตาม แผนงาน/ โครงการ	ทุกส่วนราชการ	ทุกวันที่ 1 และ 15 ของเดือน

17. การติดต่อ ประสาน ช่องทางการสื่อสาร

หน่วยงาน	โทรศัพท์	โทรสาร
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กษ.	0-2281-9959	0-2629-9660
กรมชลประทาน - ศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ - สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา	0-2669-2560 0-2669-5025	0-2243-1098 0-2241-3348
กรมประมง - กองโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ	0-2558-0218	0-2558-0218

หน่วยงาน	โทรศัพท์	โทรสาร
กรมปศุสัตว์ - กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์	0-2653-4444 ต่อ 2273	0-2653-4928
กรมพัฒนาที่ดิน - กองแผนงาน - กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน	0-2579-0752 0-2579-3504	0-2579-0923 0-2579-3504
กรมวิชาการเกษตร - กองแผนงานและวิชาการ	0-2579-6535 ต่อ 11	0-2940-6342 0-2579-5246
กรมส่งเสริมการเกษตร - กองแผนงาน - กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริการจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร - กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย	0-2579-9523 0-2579-3804 0-2940-6190	0-2940-7026 0-2579-3010 0-2940-6190
กรมการข้าว - สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว - สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว	0-2561-2533 0-2561-2182 0-2561-4235	0-2561-2533 0-2561-3624
กรมส่งเสริมสหกรณ์ - กองพัฒนาระบบสนับสนุนการสหกรณ์	0-2282-5848	0-2628-5537
กรมฝนหลวงและการบินเกษตร - กองแผนงาน - กองปฏิบัติการฝนหลวง	0-2109-5100 ต่อ 811 0-2109-5100 ต่อ 410	0-2109-5143
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม - สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน - สำนักบริหารกองทุน	0-2278-5420 0-2282-9004 ต่อ 1211	0-2278-5420 0-2282-9004 ต่อ 1211
สำนักเศรษฐกิจการเกษตร - ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ	0-2579-8161 0-2579-8247	0-2579-8162
กรมหม่อนไหม - สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีหม่อนไหม	0-2558-7900 ต่อ 7420	0-2558-7900 ต่อ 7420
การยางแห่งประเทศไทย - กองสวัสดิการเกษตรกร	0-2433-2222 ต่อ 245	0-2434-2294

ภาคผนวก

<https://s.moac.go.th/N59gpN>

- ภาคผนวก ก. พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้งด้านการเกษตร ปี 2566/67 นอกเขตชลประทาน
- ภาคผนวก ข. พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยภาคใต้
- ภาคผนวก ค. การเตรียมความพร้อมเครื่องมือ อุปกรณ์ และปัจจัยการผลิต
- ภาคผนวก ง. สรุปปริมาณน้ำต้นทุนและแผนการจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้ง ในเขตชลประทาน ปี 2566/67
- ภาคผนวก จ. แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2566/67
- ภาคผนวก ฉ. ขั้นตอนและอัตราการให้ความช่วยเหลือ